

340.1523

ก 161 ป

ร.3

ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

กรพินธุ์ วัฒนสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธัมณี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธัมณี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เขียวรมประสิทธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี ประธานกรรมการปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง กรรมการปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมริตา แสนคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เตียรพรมประสิทธิ์ กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาามาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร. ละเอียด แจ่มจันทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ ที่ได้ให้โอกาสดำเนินการวิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เพ็ญพรรณ รักเสนาะ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีบุญญา และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณสาลิกา เมธนาวัน ที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณศักดิ์สิทธิ์ เตียวงษ์สุวรรณ คุณดารินทร์ ศรีหะวงศ์ เด็กชายพงศธร วัฒนสุข และครอบครัวทุกท่านที่ให้กำลังใจ สนับสนุนและให้ความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผลแห่งความดีทั้งหมดของงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้กับคุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณ และบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ปลุกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

กรพินธุ์ วัฒนสุข

สารบัญ

บทที่

	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	22
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	38

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	40
วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	55
ผลของการศึกษาค้นคว้า	57
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
บทย่อ	74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	74
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	76
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม	95
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ	111
ประวัติย่อผู้วิจัย	119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
2	คำร้อยละของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา พยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง	58
3	คำร้อยละของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำแนกตามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญ ปัญหาการเรียน	60
4	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1	60
5	คำร้อยละของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำแนกตามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญ ปัญหาการเรียน	61
6	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนการวิธีเผชิญปัญหาการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2	62
7	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามชั้นปี	63
8	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี	65
10	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามนิสัยทางการเรียน	66
11	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามบรรยากาศการเรียนการสอน	67
12	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนก ตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง	67
13	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี	68
14	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	69
15	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบุคลิกภาพ	70

16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียน	71
17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน	72
18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง	73
19 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียน	112
20 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน	113
21 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	114
22 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน	115
23 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน	116
24 คำอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาล รุ่นพี่และรุ่นน้อง	118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันในระดับอุดมศึกษามีหน้าที่ยกระดับบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม (กุศยา แสงเดช . 2518 : 1) การที่จะได้บัณฑิตซึ่งมีคุณลักษณะดังกล่าว จึงขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาของสถาบันที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้านเพื่อสามารถเผชิญกับปัญหาในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ได้และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจัดเป็นสถาบันในระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียน การสอนวิชาชีพพยาบาล มีหน้าที่ผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการพยาบาลที่สอดคล้อง กับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษาพยาบาลจึง ต้องส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่าง เหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอด เวลา ดังนั้น การศึกษาพยาบาลจึงเน้นหนักในด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และฝึก การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ เป็นวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบันดำเนินการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพยาบาล ประกอบด้วย การเรียนภาคทฤษฎีและการเรียนภาคปฏิบัติ ซึ่งต้องสัมพันธ์และสอดคล้องประสม ประสานกัน (จินตนา ยูนิพันธ์ . 2527 : 20) การศึกษาภาคทฤษฎีจะมุ่งในด้านเนื้อหาและหลัก วิชาการต่างๆทั้งด้านความรู้ทั่วไป (General education) และวิชาชีพ (Professional education) ซึ่งจะสอนในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ สำหรับภาคปฏิบัติ นักศึกษาจะต้องนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ไปลงมือกระทำกับผู้ป่วยในสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้นักศึกษาเกิดทักษะ มีความสามารถในการ ปฏิบัติงาน มีการพัฒนาในด้านความคิด สติปัญญา สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้สอนต้องมีความสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างดี เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่เรียน เกิดความสนใจ ตั้งใจในการเรียนและการศึกษา ค้นคว้ามากขึ้น ดังที่รณิน ญาณพิทักษ์ (2516 : 17) กล่าวว่า ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีการ ถ่ายทอดความรู้ดี และมีความประพฤติดี ในความเป็นจริงมักพบเสมอว่า ครูมีความรู้มากแต่ไม่ สามารถทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในวิชาที่สอนได้ ดังนั้น ครูจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ของการเรียนการสอน แม้ตัวผู้เรียนจะเรียนไม่ดี ขาดความสนใจในการเรียน แต่ถ้าครูมีความ สามารถ ขอบกพร่องต่างๆของนักศึกษาก็จะได้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและอยู่ในสังคมได้ อย่างเป็นสุข

อย่างไรก็ตาม หน้าที่สำคัญของครูก็คือการสอน การอบรม และการแนะแนวทางให้กับนักศึกษา การสอนและการเรียนจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน นักศึกษาจะต้องศึกษาหาความรู้ ค้นคว้า ทดลอง ทำกิจกรรม และหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่จูงใจให้นักศึกษาเกิดความอยากเรียน เกิดความคิดริเริ่ม รู้จักประเมินตนเอง ตลอดจนแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ครูยังต้องพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ คือ ความแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เชื้อชาติ ปัญญา และความถนัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติปัญญาและความถนัดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างมาก (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2525 : 45) การที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้เป็นเพราะว่า มีนักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จหรือเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดเนื่องจากมีปัญหาด้านการเรียนการสอน ซึ่งความสำเร็จของการศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว นักศึกษาจะต้องอาศัยความสามารถทางด้านอื่นเข้าช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทราเวอร์ (Traverse. 1958 : 396) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาซึ่งได้แก่ ความสนใจ ทักษะต่อสถาบัน วิชาที่เรียน อาจารย์ผู้สอน ความวิตกกังวล แรงจูงใจ การปรับตัวจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา

นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 17 - 19 ปี ซึ่งเป็นวัยระหว่างวัยรุ่นตอนปลาย กับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยสำคัญของชีวิตที่ต้องเรียนรู้การปรับตัวและการเผชิญปัญหาต่างๆ นักศึกษาในวัยนี้มีภาระและความรับผิดชอบหลายด้านที่ต้องทำให้สำเร็จลุล่วง เช่น การศึกษาเล่าเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพและสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (นิภา นิธิยานน. 2530 : 20 - 21) และเฮอรัลด์ (Hudock. 1964 : 3) ยังได้กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ที่จะปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหาและเรียนรู้ที่จะเผชิญปัญหา และจากการศึกษาของวอร์เตอร์ (Warters. 1964 : 342 - 343) พบว่าปัญหาของนักศึกษาในสถานศึกษาได้แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนและปัญหาการปรับตัวทางสังคม การเผชิญปัญหาของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันกล่าวคือ บางคนจะใช้วิธีสู้โดยใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ปรับปรุงตนเอง บางคนจะถอยหนีและบางคนจะใช้วิธียอม (สุภาพรรณ โคตรจรัส . (2531 : 360 - 361) แต่การที่บุคคลใดจะเลือกวิธีการแบบใดในการเผชิญปัญหานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนตัวของบุคคลนั้น (นิโบล กฤษณพันธ์ . 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Lazarus and Folkman. 1984) และถ้าบุคคลใดสามารถเลือกวิธีการเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม บุคคลนั้นมักจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา (Grosen and Bush. 1979 : 51 - 56) จากการศึกษาของเฟลเกอร์ (Felker. 1973 : 559 - 560) เกี่ยวกับประสบการณ์ของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานศึกษาใหม่ ในปีแรกของการศึกษาจะสามารถเผชิญปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้จะเกิดปัญหาต่อสุขภาพจิตและส่งผลกระทบไปถึงด้านการเรียนด้วย

ผู้วิจัยได้สำรวจผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาจำนวน 50 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และผลการทดสอบข้อสอบของสภาการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 พบว่า

นักศึกษาจำนวน 68 คน สอบผ่านเพียง 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยให้นักศึกษาทั้งหมดตอบคำถามปลายเปิดพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนร้อยละ 78 ปัญหาส่วนตัวร้อยละ 8 ปัญหาด้านการปรับตัวร้อยละ 14 จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมากที่สุด ปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลเป็นปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี และการเรียนภาคปฏิบัติ ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่ชอบวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนไม่เข้าใจ อาจารย์ให้งานมากเกินไป อาจารย์สั่งงานซ้ำซ้อน ไม่เข้าใจงานที่อาจารย์ให้ทำ ไม่ได้วางแผนการเรียนล่วงหน้า ทำงานไม่ทัน เมื่อหน่วยการเรียนวิชาพื้นฐานบางวิชา วิชาพื้นฐานบางวิชายากเกินไป รู้สึกท้อถอยในการเรียน ไม่ชอบไปเรียนนอกสถานที่ ไม่ชอบอาจารย์ผู้สอน กลัวอาจารย์ ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ กลัวสอบตก เป็นปัญหาทางการเรียนภาคปฏิบัติได้แก่ ไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติงาน ไม่กล้าถามอาจารย์และพยาบาลประจำการ ไม่คุ้นเคยกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ไม่คุ้นเคยกับผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกปฏิบัติ ทำงานไม่ทันตามกำหนด ถูกตำหนิเรื่องคุณภาพของงาน งานยากเกินไป ไม่ชอบอาจารย์นิเทศก์ รู้สึกเหนื่อยมากกับการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และ 2 พบว่า เมื่อมีปัญหาการเรียนมักแก้ปัญหาโดยการพยายามปรับปรุงตนเองก่อนแล้วจึงไปปรึกษาอาจารย์ให้ช่วยชี้แนะแนวทางแก้ปัญหา

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนคร นครสวรรค์ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้าน ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอนและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง
4. เพื่อเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้าน ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอนและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน

2. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความสัมพันธ์กัน

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอนและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกัน

4. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอนและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการให้บริการต่าง ๆ แก่นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 และ 2

3.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.3 บุคลิกภาพ

3.1.1.4 นิสัยทางการเรียน

3.1.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่

3.1.2.1 บรรยากาศการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์
สถานที่เรียน สื่อ อุปกรณ์การสอนและอุปกรณ์การปฏิบัติงาน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติงาน
สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับอาจารย์และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาล
กับเพื่อน

3.1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัญหาการเรียน

3.2.2 วิธีเผชิญปัญหาการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง สิ่งที่ทำให้นักศึกษารู้สึกไม่สบายใจและเป็นอุปสรรคต่อการ
เรียน จำแนกเป็นปัญหาภาคทฤษฎีและปัญหาภาคปฏิบัติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ปัญหาภาคทฤษฎี ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่ชอบวิธีค้นคว้าด้วยตัวเอง เรียนไม่
เข้าใจ อาจารย์ให้งานมากเกินไป อาจารย์สั่งงานซ้ำซ้อน ไม่เข้าใจงานที่อาจารย์ให้ทำ ไม่ได้วาง
แผนการเรียนล่วงหน้า ทำงานไม่ทัน เบื่อหน่ายการเรียนวิชาพื้นฐานบางวิชา วิชาพื้นฐานบางวิชา
ยากเกินไป รู้สึกท้อถอยในการเรียน วิชาพื้นฐานบางวิชายากเกินไป ไม่ชอบไปเรียนนอกสถานที่
ไม่ชอบอาจารย์ผู้สอน กลัวอาจารย์ ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจและกลัวสอบตก

1.2 ปัญหาภาคปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติงาน ไม่กล้าถามอาจารย์และ
พยาบาลประจำการ ไม่คุ้นเคยกับสถานที่ปฏิบัติงาน ไม่คุ้นเคยกับผู้นปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกปฏิบัติ
ทำงานไม่ทันตามกำหนด ถูกตำหนิเรื่องคุณภาพของงาน งานยากเกินไป ไม่ชอบอาจารย์นิเทศก์
และรู้สึกเหนื่อยมากกับการฝึกปฏิบัติ

2. วิธีเผชิญปัญหาการเรียน หมายถึง วิธีการที่นักศึกษาแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อปัญหา
การเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำแนกได้เป็น 3 แบบ คือ

2.1 การเผชิญปัญหาแบบสู้ หมายถึง การเพิ่มความพยายามหรือหาวิธีการเพื่อเอาชนะ
อุปสรรคและลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหาการเรียน โดยหาข้อมูลเพิ่มเติม พัฒนาความสามารถ
ของตนเอง ตลอดจนขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเมื่อจำเป็น ได้แก่ ค้นคว้าหา
ความรู้ด้วยตนเอง ขอคำแนะนำจากอาจารย์ ขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากผู้สอน เพิ่มความพยายาม
ให้มากขึ้นกว่าเดิม ขยันอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและอดทน
ต่อความเหน็ดเหนื่อยในการฝึกปฏิบัติ

2.2 การเผชิญปัญหาแบบยอมจำนน หมายถึง การแก้ปัญหาการเรียนโดยใช้การ
ผสมผสานระหว่างวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้และแบบถอยหนีเข้าด้วยกัน ได้แก่ การขอร้องให้เพื่อน
ที่เรียนเข้าใจอธิบายเป็นครั้งคราว ถามเพื่อนเป็นครั้งคราว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งคราว
เรียนเท่าที่จะเรียนได้ ปรีกษาเพื่อนและขอกำลังใจจากเพื่อน

2.3 การเผชิญปัญหาแบบถอยหนี หมายถึง การหลีกเลี่ยงปัญหาหรือสถานการณ์ที่ก่อ

ให้เกิดความไม่สบายใจโดยไม่พยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง ไม่สนใจปัญหานั้น ได้แก่ ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ชวนเพื่อนคุย ไม่วางแผนการเรียน หลับในชั้นเรียน ไม่สนใจเรียน แก้ง่วง หลบหน้าอาจารย์ ไม่ยอมแก้ไขชิ้นงาน ให้เพื่อนทำงานแทนและไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ที่เป็นผลการเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของทุกวิชาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.00 - 2.99

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

4. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของนักศึกษาที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง จำแนกออกเป็น 2 แบบคือ

4.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า พันฝ่าอุปสรรค โกรธง่าย มุ่งทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

4.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบผันผ้อุปสรรคต่างๆ อดทนรอคอยได้

5. นิสัยทางการเรียน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน การซักถามข้อสงสัยต่ออาจารย์ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน

6. บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่นักศึกษาประสบอยู่ตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกเป็น

6.1 อาจารย์ ได้แก่ การสอนของอาจารย์ ความเอาใจใส่การสอน ความตั้งใจในการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

6.2 สถานที่เรียน ได้แก่ ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณนักศึกษา ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ความพร้อมของห้องปฏิบัติการในการฝึกภาคปฏิบัติ

6.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับอาจารย์ หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษา

พยาบาลปฏิบัติต่ออาจารย์ และพฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.3.1 พฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลปฏิบัติต่ออาจารย์ ได้แก่ ทำความเคารพเมื่อพบอาจารย์ ช่วยเหลืองานของอาจารย์ที่ตนสามารถทำได้และขอคำแนะนำจากอาจารย์เมื่อประสบปัญหา

6.3.2 พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา ได้แก่ แสดงความสนใจนักศึกษาที่เข้ามาพบ ยิ้มแย้มและแสดงท่าทีที่เป็นมิตรและเป็นที่ปรึกษาเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา

6.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาพยาบาลกับเพื่อนปฏิบัติต่อกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาเกี่ยวกับการเรียน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกันและการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความเต็มใจ

7. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลปฏิบัติต่อนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และนักศึกษาพยาบาลรุ่นน้องเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาทางการเรียน การแสดงความห่วงใย การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการทำกิจกรรมร่วมกันเมื่อมีโอกาสด้วยความเต็มใจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

ประชุม อาชวบำรุง (2522 : 315 - 316) ได้กล่าวถึงรายงานการประชุมสัมมนาอาจารย์ใหญ่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า ปัญหาเกี่ยวกับห้องสมุดคือมีหนังสือไม่เพียงพอทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะตำราเรียนวิชาต่างๆที่เป็นภาษาไทยมีน้อยมาก ทำให้ทั้งอาจารย์และนิสิตต้องเสียเวลาไปรูดหาและจดไปรูดมาก นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตมีปัญหาการเรียนคือ

1. ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ทันเวลา ทำให้การเรียนของนิสิตไม่ดีเท่าที่ควร
2. มีปัญหาส่วนตัวทางด้านครอบครัวและการเงิน
3. ไม่รู้วิธีศึกษาค้นคว้าและการทำงานด้วยตนเอง
4. ให้ความสนใจการเรียนไม่เท่ากันทุกวิชา
5. ไม่เข้าใจเรื่องการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะนิสิตใหม่ต้องถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม
6. มีปัญหาเกี่ยวกับสติปัญญา
7. มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนที่ไม่ตรงกับความสามารถของตน
8. มีความเลื่อมใสในตัวอาจารย์ต่างกัน

ไพฑูรย์ สินสารัตน์ (2524 : 47 - 49) กล่าวว่า ปัญหาการเรียนของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยที่กำลังพัฒนาโดยเฉพาะประเทศไทยได้รับความสนใจน้อยเมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ เพราะเชื่อว่าปัญหาการเรียนเป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเพียงใดนั้นเป็นเรื่องของผู้เรียน เพียงประการเดียว ผู้สอนไม่เกี่ยวข้อง แม้ผู้สอนจะบรรยายไม่ดี สอนไม่รู้เรื่อง ไม่เตรียมการสอนหรือไม่มีเอกสารประกอบ ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ความเข้าใจดังกล่าวมีส่วนถูกอยู่บ้างที่ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นหน้าที่ของผู้เรียน แต่ขณะเดียวกันผู้สอนก็ต้องมีความรับผิดชอบอยู่มากเช่นกันเพราะผู้สอนเป็นคนกำหนดเงื่อนไขต่างๆในการเรียนรู้

บัวทอง สว่างโสภากุล (2525 : 10) กล่าวว่า ปัญหาของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายได้แก่

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เช่น อยากทราบวิธีเรียนที่ดีขึ้นกว่าเดิม การไม่เข้าใจบทเรียน วิธีการแสดงออกในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม เป็นต้น
2. ปัญหาเกี่ยวกับรูปร่างและสุขภาพ เช่น น้ำหนักมากเกินไป รูปร่าง ท่าทางการพูดจา เป็นต้น
3. ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เช่น การคบเพื่อนใหม่ วิธีการแสดงออกให้เพื่อนชอบ เป็นต้น
4. ปัญหาสภาพอารมณ์และจิตใจ เช่น การกระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียใจ ภายหลัง การแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม ความรู้สึกสะท้อนใจง่าย ความรู้สึกละอายต่อการทำผิด เป็นต้น

ประยุทธ วัชรประดิษฐ์ (2526 : 29) ได้สรุปปัญหาการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอาจเกิดจากการที่นักศึกษาไม่สนใจเรียนหรือเลือกเรียนวิชาไม่ตรงกับความสามารถ ความสนใจ ไม่ชอบครู ไม่ชอบโรงเรียน ไม่รู้จักแบ่งเวลาเรียน เป็นต้น

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑูรย์ (2527 : 139 - 143) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนของวัยรุ่นเกิดจากการคาดหวังที่จะสำเร็จการศึกษา ผู้ที่มีผลการเรียนต่ำย่อมขาดความสุข ขาดความเชื่อถือและความภูมิใจในตนเอง ปัญหาการเรียนที่พบคือ ไม่เข้าใจบทเรียน วางแผนเลือกวิชาเรียนไม่เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน

สุชา จันทน์เอม (2527 : 86 - 88) ได้สรุปปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยยึดถือว่าการเรียนเป็นงานและหน้าที่ของนักเรียนทุกคน ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน เช่น เด็กเรียนช้าช้า เด็กสอบตกปัญหาความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

สมชาย รัตนกุล (2530 : 86 - 88) ได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นเกี่ยวกับการเรียนพอสรุปได้ดังนี้คือ ปัญหาด้านวิชาการ เป็นปัญหาที่วัยรุ่นจะพบกันมาก เพราะสาเหตุว่ายิ่งเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ความยากของวิชาต่างๆย่อมเพิ่มมากขึ้นไปด้วย วัยรุ่นที่มีสติปัญญาต่ำจะประสบปัญหาด้านวิชาการมากกว่าวัยรุ่นที่มีสติปัญญาสูงกว่า ปัญหาด้านวิชาการนี้มีมากมาย

หลายประการ เช่น ปัญหาในการพูดหน้าชั้น ปัญหาในการเรียนวิชาไม่เข้าใจ ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเป็นต้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15 - 23) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษาประสบในระหว่างการศึกษาว่ามีหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สำรวจปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย จึงต้องรู้จักค้นคว้า ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาหลายคนไม่รู้จักรับบังคับใจตนเอง ถึงเวลาเรียนก็สันทนากันบ้าง จดคำบรรยายไม่ทันบ้าง ผลการเรียนปีแรก นักศึกษาจึงมักสอบตกเป็นส่วนมาก เมื่อได้คะแนนไม่ดีก็จะเกิดการท้อถอย ไม่มีกำลังใจในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

แสตริง (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 14 ; อ้างอิงมาจาก strang. 1985 : 248) กล่าวถึงปัญหาด้านวิชาการว่าวัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความสำเร็จในการเรียน วัยรุ่นมีความกังวลในเรื่องการสอบที่ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านการขาดความสนใจบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้อง สภาพในห้องวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่พอเพียง และปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นต้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรางค์ โกวิทระกุล (2504 : 90 - 93) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนที่นิสิตประสบมากคือ รู้สึกว่าวิธีการเรียนของตนบกพร่องจึงเรียนไม่ทันเพื่อน ฟังคำบรรยายไม่ค่อยเข้าใจทำให้เบื่อวิชานั้น ๆ อาจารย์มีความสนิทสนมช่วยเหลือนิสิตน้อยเกินไป และไม่กล้าปรึกษาอาจารย์

สมศักดิ์ ประจักษ์ (2506 : 61 - 62) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 720 คน โดยใช้แบบสำรวจ 8 หมวด คือ หมวดครอบครัว สุขภาพ บุคลิกภาพ เพศ ศาสนาและศีลธรรม การเรียน การเงิน และอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบมากที่สุดคือปัญหาการเรียนและปัญหาอนาคต โดยปัญหาการเรียนได้แก่ อาจารย์สอนเร็วเกินไป นักศึกษามีความวิตกกังวลในเรื่องการพูดหน้าชั้น และต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียน

มัลลิกา จิตรสุข (2508 : 65 - 67) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูอุดรธานี จำนวน 262 คน เป็นนักเรียนชาย 154 คน เป็นนักเรียนหญิง 108 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหาของมูลนิธิ

(Mooney Problem Check List, College Form) ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการเรียน เช่น มีความรู้พื้นฐานต่ำในบางวิชา สัมบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ขาดสมาธิในการเรียน และไม่ทราบวิธีการเรียน

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้าน เศรษฐกิจ การปรับตัว และการร่วมกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาประกาศนียบัตรปีที่ 2 ของ วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 510 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน มากกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

พิมพ์ สมพงษ์ และคนอื่นๆ (2523 : 33) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล รามารับดี ปีการศึกษา 2533 พบว่า นักศึกษามีการปรับตัวทางการเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีมากกว่าปีอื่นๆ อีกทั้งยังมีผลต่อคะแนนการเรียนของปีอื่นๆอีกด้วย

พูลทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 47) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษา และครูประจำการในวิทยาลัย ครูกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรการณ์ที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือการปรับตัวทาง เพื่อน เพศ วิธีเรียน อายุ ระยะเวลาที่จบการเรียนครั้งสุดท้าย ก่อนเข้าเรียนและสถานภาพสมรส ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า การปรับตัวของนักศึกษา กับเพื่อนมีผลสูงที่สุดกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : 46 - 47) ได้สำรวจปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 538 คน ผลการสำรวจมีดังนี้คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการใช้เวลาว่าง ปัญหาสังคม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว

ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล (2532 : 41 - 51) ได้สำรวจความคิดเห็นของนิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2522 พบว่านิสิตต้องการให้มี ภาคปฏิบัติไว้ในหลักสูตรควบคู่ไปกับภาคทฤษฎีอีกทั้งเน้นให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจน ต้องการมีประสบการณ์ตรงและมีโอกาสแสดงความคิดเห็น การวัดผลควรเน้นด้านนำไปใช้มากกว่า ด้านความจำและทฤษฎีซึ่งการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ยังขาดสิ่งเหล่านี้อีกมาก ปัญหาสำคัญอีก ประการหนึ่งคือ การขาดแคลนตำราภาษาไทย อันทำให้เกิดผลเสียเนื่องจาก กว่าที่จะเข้าถึงเนื้อหา วิชาผู้เรียนจะต้องเรียนภาษาอังกฤษก่อนเพราะตำราส่วนมากเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น น่าจะมี การผลิตตำราภาษาไทยให้มากขึ้น เพื่อผู้เรียนจะได้ตักดวงความรู้ให้ได้มากที่สุดในเวลาอันจำกัด

บุญธรรม กิจปริดาภิรักษ์ (2524 : 9 - 24) ทำการศึกษาสถานภาพปัญหาและความ ต้องการในการเรียนการสอนกระบวนวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในหลักสูตร วิทยาศาสตร์และการแพทย์ ระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความ เห็นว่ากระบวนวิชาที่จัดสอนตรงกับความต้องการในระดับปานกลาง ปัญหาในการเรียนการสอนคือ

นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ รองลงไปคือวิธีสอนไม่น่าสนใจ น่าเบื่อหน่าย ขาดตำราเรียนอ่านประกอบ เนื้อหาที่สอนยากและสับสน ไม่มีเวลาอ่านค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ให้งานทำมากเกินไป ตำราเป็นภาษาอังกฤษอ่านยาก ส่วนในด้านความต้องการนักศึกษาต้องการไปศึกษาออกสถานที่ การสอนบรรยายควรมีสื่อทัศนูปกรณ์ประกอบและใช้วิธีแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายหรือสัมมนาและเห็นด้วยว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมาก

พิมมาศ ตัณฑ์เจริญรัตน์ (2532 : 97 - 101) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตตาก ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด และนักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ

1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

การ์ (Cam. 1956 : 93 - 97) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยฟลอริดาโดยแยกเป็นกลุ่มที่เรียนดีกับกลุ่มที่เรียนอ่อน ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มที่เรียนดี จะมีปัญหาหนักในด้านทั่วไป แต่กลุ่มที่เรียนอ่อนมีปัญหาทางด้านวิชาการ
2. นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีปัญหาทางด้านสังคม และบุคลิกภาพมากกว่าทางด้านศาสนา ปรัชญา และความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

โคแกน (Cogan. 1957 : 135 - 139) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิตจะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้น ยิ่งอาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงขึ้นถึงขีดสุด ได้เพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

รอเจอร์ส (Rogers. 1960 : 3161 - A) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาปีที่ 1 ในวิทยาลัยครู ผลการศึกษาพบว่านิสิตมีปัญหาดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน
2. ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับอาจารย์
3. ปัญหาทางการเงิน
4. ปัญหาการบริหารของวิทยาลัย
5. ปัญหาทางอารมณ์
6. ปัญหาอื่นๆ

ลินด์เกรน. (Lindgren. 1969 : 49 - 51) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่วิทยาลัยซานฟรานซิสโก ก็พบว่า สาเหตุแรกมาจากการไม่ได้ศึกษาอย่างจริงจัง ไม่มีความสนใจ และมีปัญหาส่วนตัวอื่นๆ แต่ไม่บ่งถึงปัญหาทางเนื้อหาหรือทางสติปัญญา โดยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า

ปัญหาในการเรียนนั้นอยู่ที่ความสนใจและตั้งใจของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ และผู้สอนควรมีเทคนิคหลายๆแบบที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจยิ่งขึ้นหรือมีมาตรการให้ผู้เรียนตั้งใจมากขึ้นด้วยการปรับตัวและการใช้เวลาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นปัญหาทางด้านการเรียนการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง โดยเฉพาะนิสิตปีที่ 1 และ 2 นั้นมักจะปรากฏว่ามีการปรับตัว และทักษะวิธีการในการเรียน ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสนใจในเรื่องนี้ด้วย การขาดแคลนตำรา อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆก็เป็นปัญหาในการเรียนอีกเช่นกันเพราะนักศึกษาไทยยังไม่มีความสามารถทางอังกฤษสูงพอและตำราภาษาไทยยังมีน้อย ผู้สอนควรตระเตรียมเอกสารตำราให้พร้อมด้วย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในปัญหาการเรียนการสอนของผู้เรียนแต่ละคนจะมีปัญหาเฉพาะคนแตกต่างกันไปเช่น บางคนมีปัญหาส่วนตัว บางคนมีปัญหาทางการเงิน บางคนมีปัญหาทางบ้าน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษด้วย

แบคแลนด์ (Backlund. 1973: 139) ได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาพยาบาล พบว่าร้อยละ 55 ของนักศึกษาพยาบาล ยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนในการวางแผนการศึกษาที่ส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเท่าที่ควร

เนนยอต (Nenyod. 1975 : 5090-5092-A) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในสหรัฐเท็กซัส กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยของนักศึกษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่ปีที่ 4 จำนวน 400 คน โดยสุ่มเลือกนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยขนาดเล็ก 75 คน ขนาดกลาง 107 คน และขนาดใหญ่ 215 คน ผลการศึกษพบว่า ปัญหาของของนักศึกษาต่างชาติในวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร การเรียน การเงิน ที่พักอาศัย อาหาร สังคม และปัญหาที่เกี่ยวกับตัวเอง ในจำนวนปัญหาเหล่านี้ ปัญหาการเรียนและปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อกับบุคคลอื่นเป็นอันดับแรก

บราทเชอร์ (Bratcher . 1976 : 4855-A) ได้จัดบริการให้คำปรึกษาเพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาและจากการให้บริการศึกษา พบว่านักศึกษามีปัญหาต่างๆเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาด้านสังคม

มัลลิก (Mallick. 1977 : 244 - 247) ศึกษาปัญหาด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนพยาบาลว่าการเรียนการสอนเป็นความรู้เฉพาะวิชามากกว่าการนำความรู้จากวิชาที่เรียนไปสู่การปฏิบัติวิชาชีพ ในการปรับปรุงหลักสูตรจำเป็นต้องเพิ่มวิชาต่างๆเพื่อสร้างความเป็นพยาบาลวิชาชีพพร้อมกับสร้างความเป็นบุคคล แต่การปรับปรุงนั้นไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางวิชาชีพหรือมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพราะการเรียนต่างๆยังขาดเป้าหมายที่แน่นอนที่จะมุ่งไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์ สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง และยังขาดการเน้นนำกระบวนการมาใช้ การวัดผลความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆจึงยังวัดความรู้เฉพาะวิชามากกว่าการวัดการตัดสินใจ การแก้ปัญหาที่พบในขณะปฏิบัติการพยาบาล ดังนั้นปัญหาที่พบขณะขึ้นปฏิบัติงานคือความยุ่งยากในการนำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยเพื่อการแก้ปัญหา เมื่อได้รับ

มอบหมายงานให้วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยเป็นรายบุคคล นักศึกษาจะต้องจัดระบบความรู้ทางทฤษฎีใหม่เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงกับผู้ป่วยและมักจะทำได้ยากเพราะไม่ได้พบตัวอย่างที่อาจารย์ประยุกต์ให้เห็นในภาคทฤษฎีมาก่อน Jones (1978 : 359 - 369) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการทางการแนะแนวทางการศึกษาพยาบาล จากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ของโรงเรียนในประเทศอังกฤษ พบว่า นักศึกษาต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานให้มีการปฐมนิเทศก่อนการเริ่มฝึกปฏิบัติงาน และต้องการอาจารย์ที่จะคอยให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆในการพยาบาล เพื่อลดความกังวลใจของนักศึกษาซึ่งจะต้องพบกับประสบการณ์และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

ฉวีวรรณ สุตะบุตร (2527 : 68 - 69) กล่าวถึงกลวิธีในการเผชิญกับความวิตกกังวล (Coping Strategies) ไว้ว่า เมื่อบุคคลมีความวิตกกังวล บุคคลจะพยายามหาวิธีเพื่อช่วยให้ตนเองหลุดพ้นจากสภาวะการณที่ไม่พึงประสงค์นั้น โดยใช้วิธีการต่างๆดังนี้

1. การหาความสุขใส่ตัวด้วยการได้รับความรัก ความเห็นอกเห็นใจ คำปลอบโยน บางครั้งรับประทานอาหารมากขึ้น ดื่มน้ำ รับประทานยา และเสพยาเสพติดต่างๆ
 2. การควบคุมตนเอง กวดขันตัวเอง เช่น เม้มปาก กัดฟัน ข่มใจ ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากใคร
 3. การแสดงความรู้สึกเรื้อรังออกมา เช่น ร้องไห้ สาบาน หัวเราะ ตะโกน
 4. การหลีกเลี่ยง แยกตัว ไม่สนใจใครๆ แยกตัวเองออกไปจากเหตุการณ์เพื่อให้เกิดความสบายใจ
 5. การพูดออกมา จะช่วยระบายอารมณ์ได้มากเพราะมีคนอื่นรับรู้ เป็นการช่วยแบ่งเบาความทุกข์ และช่วยหาทางออกให้ได้
 6. การคิดคนเดียว โดยปลอมใจว่าชีวิตต้องมีการทดลอง ทุกคนต้องเผชิญปัญหา การคิดคนเดียวอาจทำให้หมกมุ่น เศร้าหมอง นอนไม่หลับ
 7. การทำกิริยาต่างๆ เช่น เกาะโต๊ะ เดินไปเดินมา ภู่พิน
 8. การใช้สัญลักษณ์ทดแทน เช่น สวดมนต์ อ้อนวอน บ่นบ่นสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 9. การมีอาการทางกายหรือการแสดงออกทางกาย เป็นการสื่อความหมายชนิดหนึ่ง เช่น หัวใจเต้นแรง ปัสสาวะบ่อย เหงื่อออกมาก หน้าซีด ปากสั่น พูดไม่ออก เป็นต้น
- โกรสเซนและบุช (Grossen and Bush. 1979 : 51 - 66) จำแนกรูปแบบหรือวิธีเผชิญปัญหาตามผลการศึกษาของวิลแลนท์ (Villant. 1977) โดยแบ่งวิธีเผชิญปัญหาเป็น 4 ระดับจาก 18 วิธีดังนี้

ระดับที่ 1 กลไกทางจิต ได้แก่ การปฏิเสธ การบิดเบือนความจริง และการหลงผิดโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

ระดับที่ 2 กลไกที่ไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การฝันกลางวัน การโทษผู้อื่นหรือสิ่งอื่น การมีความรู้สึกว่าตนเองเจ็บป่วยอยู่ตลอดเวลา การก้าวร้าวแบบเงียบๆ และการแสดงความก้าวร้าว

ระดับที่ 3 กลไกทางระบบประสาท ได้แก่ การใช้ปัญญา การเก็บกด การใช้ข้ออ้าง การหาแพะรับบาป และการแยกตัว

ระดับที่ 4 กลไกที่สมบูรณ์ ได้แก่ การมีน้ำใจหรือการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ได้แก่ การใช้อารมณ์ขัน การชะงักความรู้สึก การคาดการณ์ล่วงหน้า และการทดแทน

มูส และบิลลิงส์ (Moos and Billings. 1982 : 212 - 230) กล่าวว่า ความคิดเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหา และการเลือกใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเผชิญปัญหาสามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ

1.1 การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

1.2 การปรับเปลี่ยนความคิด ได้แก่ การคิดทบทวน และการพิจารณาข้อดีข้อเสียของสถานการณ์นั้นๆ

1.3 การหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญความคิด ได้แก่ การปฏิเสธความจริง พยายามลืมสถานการณ์ทั้งหมดและฝันกลางวันถึงสิ่งที่พอใจ

2. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ประกอบด้วยวิธีเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ

2.1 การแสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำ

2.2 การลงมือแก้ปัญหา ได้แก่ การพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นๆ

2.3 การพัฒนาวิธีทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา เป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆที่ดีให้กับตนเอง ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในสังคม การพัฒนาเอกลักษณ์และความเป็นอิสระของตนเอง ตลอดจนการแสวงหาสิ่งทดแทน

3. การเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นการลดอารมณ์ที่เป็นปัญหา ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหา 3 วิธีคือ

3.1 การควบคุมอารมณ์ต่างๆ

3.2 การทำจิตใจให้สงบ ไม่ทรมานทรมาย ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.3 การระบายอารมณ์ ซึ่งแสดงออกมาทางคำพูดหรือการกระทำ

ฮานน์ (ผ่องศรี ศรีมรกต. 2526 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Hann. 1977) ได้จำแนกวิธีเผชิญปัญหาออกเป็น 3 กระบวนการคือ

1. กระบวนการที่ไม่ประสมประสานหรือไม่ประติดประต่อกัน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยังไม่พร้อมที่จะเผชิญปัญหา แต่บุคคลถูกบังคับให้ต้องเผชิญปัญหา บุคคลนั้นจึงใช้วิธี

การตอบสนองที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงโดยสิ้นเชิง เช่น อาจใช้การกระทำซ้ำๆ และอาศัยความเชื่อทางศาสนาเข้าช่วย อาจจะใช้การหยุดชะงักติดตรึงอยู่กับที่ (Fixation) ไม่เป็นไปตามขั้นของพัฒนาการ การไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ (Limmobilization) การมีอารมณ์หมกมุ่นแต่เรื่องของตนเองหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนไม่สนใจภาวะแวดล้อมรอบตัว (Affective Preoccupation) เป็นต้น

2. กระบวนการป้องกันตัวด้านจิตใจ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาหรือความเครียดที่เกิดขึ้น โดยใช้กลไกป้องกันตัวทางจิตใจเข้าช่วย ซึ่งมีลักษณะที่ตึงเกินไปและอยู่บนพื้นฐานของความคิดเพื่อฝันและจินตนาการ ได้แก่ การแยกตัว (Isolation) การถดถอย (Regression) การปฏิเสธ (Denial) การเก็บกด (Repression)

3. กระบวนการใช้วิธีเผชิญปัญหา เป็นความพยายามในการปรับตัวเพื่อเผชิญปัญหาอย่างมีเป้าหมายเป็นจริงและมีทางเลือก ได้แก่ การใช้เหตุผลวิเคราะห์ (Logical Analysis) เป็นต้น

โคลแมน และแฮมแมน (สุภาพรพรณ โศตรจรัส. 2531 : 304 - 319 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hamman. 1974) ได้อธิบายแบบของการตอบโต้ความตึงเครียดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ตามความแตกต่างของการแสดงออกคือ

1. การสร้างพลังเพื่อเผชิญปัญหา ลักษณะการตอบโต้แบบนี้จะช่วยลดความตึงเครียด ความวิตกกังวล และช่วยเสริมสร้างความสมดุลทางจิตใจให้บุคคล ได้แก่ การร้องไห้ การพูดระบายความรู้สึก การหัวเราะ การคิดทบทวน การแสวงหาที่พึ่งทางใจ การหลับ การฝัน เป็นต้น

2. การพยายามจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเผชิญปัญหา เป็นความพยายามที่จะเผชิญปัญหาอย่างแท้จริง โดยการเปลี่ยนแปลงตนเองหรือสิ่งแวดล้อม หรือทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งได้ 3 รูปแบบคือ

2.1 การตอบโต้ในรูปแบบการต่อสู้ เมื่อบุคคลมีความคับข้องใจเพราะไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้ บุคคลจะพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคและนำตนไปสู่เป้าหมายให้ได้ โดยเพิ่มความพยายามหรือเพิ่มกิจกรรมขึ้น หรือหาวิธีการไปให้ถึงเป้าหมายอีกหลายวิธี การตอบโต้ในรูปแบบการต่อสู้นั้นประกอบด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1.1 การรวบรวมกำลังความสามารถที่ตนมีอยู่ เพิ่มความพยายามยิ่งขึ้นและลงมือกระทำอันใดอันหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา

2.1.2 การเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดเพื่อดำเนินการแต่ยังคงความยืดหยุ่น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนวิธีการถ้าวิธีการที่เลือกเอาไว้ใช้ไม่ได้ผล หรือพบวิธีการใหม่ที่ดีกว่า พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข เลี่ยงความคิดที่แคบและตายตัว พยายามดำเนินการอย่างมีเหตุผล แม้ว่าจะถูกกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ที่ไม่น่าพอใจต่างๆ

2.1.3 การหาแหล่งเพื่อเผชิญปัญหาเพิ่มเติม คือการพยายามเพิ่มแหล่งที่จะช่วยในการแก้ปัญหา โดยการหาแหล่งข้อมูลใหม่ พัฒนาความสามารถของตนเองใหม่ และการขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเมื่อจำเป็น

2.1.4 การทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการใช้ทรัพยากรของ

กลุ่มช่วยในการเผชิญปัญหา

2.2 การตอบโต้ในรูปแบบของการหลีกเลี่ยง อาจจะแสดงในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.2.1 การยอมรับความพ่ายแพ้ ยอมรับว่าสถานการณ์นั้นๆยากเกินไป หรือได้เลือกเป้าหมายที่ไม่เหมาะสม จึงไม่ต้องการที่จะไปยับยั้งเป้าหมายนั้นต่อไปแล้ว

2.2.2 การหนีจากสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด โดยการไม่นำตัวไปยุ่งเกี่ยวในสถานการณ์นั้น หรือไม่นำใจไปผูกพัน ไม่ใส่ใจกับสภาพการณ์นั้น

2.2.3 การพยายามดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่เหมาะสมกว่าแทนที่จะดำเนินชีวิตอย่างไม่มีจุดหมาย

2.3 การตอบโต้ในรูปแบบของการรวมรวม โดยปกติเมื่อเผชิญปัญหา ส่วนใหญ่บุคคลจะไม่ใช้การตอบโต้ในรูปแบบของการต่อสู้หรือการหลีกเลี่ยงโดยแท้จริงทั้งหมด แต่จะใช้แบบของการรวมรวมผสมผสานรูปแบบการตอบโต้ทั้ง 2 ประการเข้าด้วยกัน รูปแบบของการรวมรวมอาจแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

2.3.1 การยอมรับเป้าหมายใหม่แทน เมื่อพบว่าไม่สามารถไปถึงเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้รวมถึงการประเมินความสามารถของตนเองเสียใหม่ และการลดระดับความคาดหวังลง

2.3.2 การยอมรับวิธีการใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นวิธีการที่ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

2.3.3 การพยายามคิดถึงความเป็น เมื่อไม่ได้ในสิ่งที่คาดหวังทั้งหมดจึงพิจารณาสิ่งที่จำเป็นแทน

2.3.4 การใช้เวลาเพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ

3. การตอบโต้โดยใช้กลไกในการป้องกันตัว ส่วนมากบุคคลสามารถแก้ไขความคับข้องใจได้ในระดับจิตสำนึก โดยเพิ่มความพยายามในการเอาชนะอุปสรรค ลดระดับของเป้าหมาย เปลี่ยนเป้าหมายใหม่ หรือประเมินสภาพการณ์ที่มีความคับข้องใจเสียใหม่ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถ่องแท้ แต่ความคับข้องใจบางอย่างที่ลึกซึ้งมากและบุคคลไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับจิตสำนึกก็จะนำไปสู่ความพยายามในการแก้ปัญหาในระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งการปรับตัวในระดับจิตสำนึกอาจมีแบบแผนวิธีการคล้ายกับการปรับตัวในระดับจิตไร้สำนึก เพียงแต่กลไกในการป้องกันตัวอย่างแท้จริงจะเกิดในระดับจิตไร้สำนึกเท่านั้น

ดาร์ลีย์ และคนอื่นๆ และชอฟเฟอร์ และโซเฮน (สุภาพรณ โคตรจรัส. 2531 : 311 - 314 ; อ้างอิงมาจาก Daryl and others. 1984 ; Shoffer and Shohen. 1956) กล่าวว่า กลไกในการป้องกันตัวที่ใช้กันมากได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การกล่าวโทษผู้อื่น การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ความปรารถนา เป็นต้น

โฟล์คแมนและลาซารัส (นิโบล กฤษณพันธ์. 2532 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Folkman and Lazarus. 1984) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีเผชิญปัญหาได้แก่ ค่านิยม สัญชาตญาณ อารมณ์ บุคลิกภาพ อายุ ความเชื่อ และความสำเร็จในการใช้วิธีเผชิญปัญหานั้นๆ มิลเลอร์

(นียดา พงศ์พำนาญเวช. 2535 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Miller. 1983) กล่าวว่า วิธีการเผชิญปัญหาเพื่อจัดการกับสิ่งที่คุกคามหรือสิ่งที่ทำลาย และเพื่อแก้ไขความรู้สึกที่ไม่เป็นสุข มี 3 วิธีคือการหันหน้าเข้าหาปัญหา การหลีกเลี่ยงปัญหา และการผสมผสานระหว่างการหันหน้าเข้าหาปัญหาและการหลีกเลี่ยงปัญหา

ไวส์แมน (นียดา พงศ์พำนาญเวช. 2535 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Weisman. 1983) กล่าวว่า รูปแบบของวิธีการเผชิญปัญหามีทั้งรูปแบบการต่อสู้ การหนีหรือการแก้ปัญหา เป็นปฏิกริยาปกติที่เกิดขึ้นกับทุกคน ทั้งนี้เพื่อรักษาดุลยภาพทางจิตเอาไว้ โดยควบคุมความตึงเครียดที่เกิดจากความขัดแย้งภายนอก

มูส์ และบิลลิงส์ (Moos and Billings. 1982 : 212 - 230) ได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีการเผชิญปัญหาว่า มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของทฤษฎีต่างๆต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นทฤษฎีที่เน้นเกี่ยวกับโครงสร้างของบุคลิกภาพของมนุษย์ที่ประกอบด้วยโครงสร้างของจิต 3 ส่วนคือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรชีวิต เป็นทฤษฎีที่เน้นเกี่ยวกับพัฒนาการของบุคคลและประสบการณ์ชีวิต
3. ทฤษฎีวิวัฒนาการและการปรับตัวพฤติกรรม เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะในการแก้ปัญหาและประเมินด้านความคิด
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมเศรษฐกิจ เป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่างๆจากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 4 ดังกล่าว มูส์และบิลลิงส์ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาไว้ ซึ่งได้แก่ พัฒนาการของอีโก้ (Ego Development) การเชื่อความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) รูปแบบความนึกคิด (Cognitive Styles) ทักษะในการแก้ปัญหา ลักษณะสังคมและความเชื่อ

ลาซารัส (Lazarus. 1966 : 258 - 262) ได้แบ่งวิธีเผชิญปัญหาตามลักษณะของการตอบสนองต่อภาวะเครียดเป็น 3 ลักษณะคือ

1. การเข้าต่อสู้ (Attack) เป็นความพยายามของบุคคลที่จะจัดสิ่งที่มาขัดขวางเป้าหมายโดยพยายามเอาชนะอุปสรรคนั้นๆด้วยการเลือกวิธีการต่างๆที่เหมาะสม พยายามค้นหารายละเอียดใหม่ๆ พัฒนาความสามารถ หรือปรับปรุงวิธีการที่มีอยู่เพื่อเอาชนะอุปสรรค
2. การถอยหนี (Withdrawal) เกิดจากการที่บุคคลเกิดการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อพบกับสิ่งที่เป็อันตรายมักจะใช้วิธีการถอยหนี เช่น การชักมือหรือเท้าเพื่อหนีไฟหรือความเจ็บป่วย เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะใช้วิธีการแบบเดิมที่เคยใช้ในวัยเด็ก คือลักษณะการหลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เหล่านั้น ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การแยกตนเองหรือหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงการเผชิญ เป็นต้น
3. การประนีประนอม (Compromise) บุคคลจะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบประนีประนอมเมื่อต้องเผชิญปัญหาที่ยุงยากมากซึ่งไม่สามารถเอาชนะได้ ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถหลบเลี่ยงได้ บุคคลจะใช้วิธีประนีประนอมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด หรือบางครั้งอาจต้องเปลี่ยน

เป้าหมายใหม่ ได้แก่ การชดเชย การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การเลียนแบบ เป็นต้น

บอยด์ และจอห์นสัน (Boyd and Johnson. 1981 : 7) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในอดีต โดยบุคคลเลือกสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้จัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อทำให้ความขัดแย้งหมดไป บุคคลแต่ละคนจะมีวิธีเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น การต่อสู้ การหลบหลีก การปฏิเสธ เพื่อช่วยลดความทุกข์ใจที่เกิดขึ้น ส่วนสิ่งสำคัญที่บุคคลจะพิจารณาก่อนจะเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบใดแบบหนึ่งนั้นคือ อะไรเป็นสาเหตุที่มาของปัญหา และอะไรคือผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว และเขาจะเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเขาเอง

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหา

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สมัญญา เสียงใส (2521 : 45 - 50) ได้ศึกษาความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 357 คน โดยจำแนกความวิตกกังวลเป็น 3 ส่วนคือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านสังคม ด้านส่วนตัว ด้านการเรียนและอาชีพ ส่วนวิธีลดความวิตกกังวลของการศึกษาในครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 วิธีคือ การลดความวิตกกังวลโดยวิธีก้าวร้าว วิธีถอยหนี และการใช้เหตุผล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความวิตกกังวลด้านอาชีพมากที่สุด ส่วนวิธีการลดความวิตกกังวลของนักเรียนพบว่า นักเรียนเลือกใช้แบบใช้เหตุผลมากที่สุด รองลงมาคือวิธีการถอยหนี และเลือกใช้วิธีก้าวร้าวเป็นอันดับสุดท้าย

นิตดา พงศ์พานิช (2525 : 102 - 107) ได้ศึกษาความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ แผนการเรียน ความคาดหวังของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครองฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนแผนศิลป์แต่ทั้งสองแผนการเรียนใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอมเหมือนกัน
2. นักเรียนที่มีความคาดหวังต่างกันมีการเผชิญปัญหาต่างกัน โดยนักเรียนที่มีความคาดหวังสูงมีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนที่มีความคาดหวังปานกลางและต่ำ
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่างกันมีการเผชิญปัญหาต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูง มีคะแนนการเผชิญปัญหามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังปานกลางและคาดหวังต่ำ
4. ตัวแปรด้านเพศ อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะเศรษฐกิจในครอบครัวส่งผลต่อคะแนนเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อต่างกันมีการเผชิญปัญหาแตกต่างกัน

โดยนักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อสูง มีคะแนนการเผชิญปัญหาต่ำกว่านักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อปานกลางและความวิตกกังวลในการศึกษาต่อต่ำ

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 103 - 107) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีต่างกันใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติด้านส่วนตัวและด้านครอบครัว แตกต่างกันอย่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

3. นักเรียนนายร้อยมีทัศนคติต่อวิชาชีพต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคมไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนนายร้อยบรรยาภาสในครอบครัวแตกต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคม แตกต่างกันอย่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

5. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคมไม่แตกต่างกัน

2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โฮล์ม และฮุสตัน (Holmes and Houston. 1974 : 212 - 218) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 24 คน เพื่อพิสูจน์ว่าวิธีเผชิญปัญหา 2 วิธีคือ วิธีที่หนึ่ง การปรับเปลี่ยนความคิดว่า สิ่งคุกคามนั้นก่อให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆที่น่าสนใจ (Threat Redefinition) และวิธีที่สอง การหนีความสนใจออกจากภาวะคุกคาม (Threat Isolation) จะช่วยลดภาวะเครียดได้หรือไม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้าร่วมกับการแนะนำให้ใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีที่หนึ่ง กลุ่มที่ 3 ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้าร่วมกับการแนะนำให้ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบที่สอง และกลุ่มที่ 4 ไม่ได้รับการช็อคด้วยไฟฟ้า เกณฑ์ที่ใช้วัดความสำเร็จในการเผชิญปัญหาคือ การตอบสนองทางร่างกายคือชีพจร อาการทางผิวหนัง และภาวะอารมณ์ ผลการศึกษาพบว่า วิธีเผชิญปัญหาทั้งสองวิธีด้วยการปรับเปลี่ยนความคิดว่า สิ่งคุกคามนั้นก่อให้เกิดความรู้สึกใหม่ๆที่น่าสนใจ และหนีความสนใจออกจากภาวะคุกคามจะช่วยภาวะเครียดจากการช็อคด้วยไฟฟ้าได้

โฟล์คแมน และลาซารัส (Folkman and Lazarus. 1980 : 219 - 239) ได้ศึกษาวิธีเผชิญกับภาวะเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนปกติวัย 45 - 64 ปี จำนวน 100 คน โดยศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี ใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะเครียดโดยสัมภาษณ์ทุกๆ 4 สัปดาห์ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาโดยใช้แบบวัดวิธีเผชิญปัญหา ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 68 ข้อ วิธีเผชิญปัญหาต่างๆแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มที่ 1 เป็นวิธีที่มุ่งแก้ปัญหา กลุ่มที่ 2 เป็น

วิธีที่มุ่งลดความเครียด ผลการศึกษาพบว่า ในการใช้วิธีเผชิญปัญหาของบุคคลทั้งสองกลุ่มในการเผชิญกับภาวะเครียดนั้น จะใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีเดิมเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นค่อนข้างน้อย เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน และการที่บุคคลจะใช้วิธีเผชิญปัญหาวิธีเดิมนั้นเป็นผลมาจากปัจจัยด้านบุคลิกภาพ บุคคลนิยมใช้วิธีเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นแก้ปัญหาที่เกิดจากเรื่องงาน หรือเมื่อคาดว่าจะสามารถจัดการกับปัญหานั้นได้และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม แต่บุคคลจะใช้วิธีเผชิญปัญหาที่มุ่งลดความเครียดเมื่อเผชิญปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ หรือเมื่อประเมินว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับและมีความท้อถอยเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีเผชิญปัญหาชนิดต่างๆ

แกส (Gass. 1987 : 29 - 33) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของหญิงม่ายอายุ 65 - 85 ปี ที่สามีเสียชีวิตได้ 1 - 12 เดือน จำนวน 100 คน โดยใช้แบบวัดวิธีเผชิญปัญหาของลาซารัส ผลการศึกษาพบว่า

1. วิธีเผชิญปัญหาที่มีประโยชน์กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การหางานอื่นทำ การมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคม การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การทบทวนเกี่ยวกับความตาย การใช้วิธีการทางศาสนา การคุยกับสามีที่เสียชีวิต การรู้สึกว่ามีชีวิตอยู่ และการรำลึกถึงความสุขที่ผ่านมา
2. วิธีเผชิญปัญหาที่ไม่มีประโยชน์กับตนเอง ได้แก่ การใช้ยา การดื่มสุรา การตำหนิตนเอง การบ่นบ่นหรือยอมจำนน การหลับให้มากขึ้น การหลีกหนีหรือไว้วางใจผู้อื่น การให้สัญญากับผู้อื่น การฝันกลางวัน
3. วิธีเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผิดปกติทางจิตสังคม ได้แก่ การติดตามความปรารถนา วิธีผสมระหว่างการแสวงหาความช่วยเหลือและหลีกหนี การมุ่งลดความรุนแรงของปัญหา การตำหนิตนเอง
4. วิธีเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผิดปกติด้านร่างกาย ได้แก่ การติดตามความปรารถนา

แมคเนท (McNett. 1987 : 98 - 103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหาของคณพิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการอายุระหว่าง 15 - 65 ปี จำนวน 50 คน เป็นโสดจำนวน 19 คน สมรสแล้วจำนวน 24 คน เป็นม่ายจำนวน 7 คน การศึกษาตั้งแต่เตรียมอุดมศึกษาจนถึงปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดวิธีเผชิญปัญหาของลาซารัส และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า

1. วิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการเผชิญปัญหา การรับรู้แหล่งเกื้อหนุนและรับรู้ประสิทธิภาพของแหล่งเกื้อหนุน
2. วิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งลดอารมณ์ถึงเครียดมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสำเร็จในการเผชิญปัญหาและการรับรู้แหล่งเกื้อหนุน
3. วิธีเผชิญปัญหาที่ใช้การประเมินทางด้านความคิดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา

4. วิธีเผชิญปัญหาโดยใช้แหล่งเกื้อหนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาและผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา

5. อายุไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาแต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จในการเผชิญปัญหา

6. สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหา แต่มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรส โสด หย่า หรือม่าย จะเผชิญปัญหาได้ดีกว่า

7. ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาและความสำเร็จในการเผชิญปัญหา

8. ระดับความพิการมีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญปัญหาโดยแหล่งเกื้อหนุน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีเผชิญปัญหาวิธีอื่น และผลสำเร็จในการเผชิญปัญหา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2511 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน พฤติกรรม รวมทั้ง ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยการฝึกอบรมหรือการสอน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 47 - 49) ได้กล่าวถึงการสำรวจทัศนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษา ของภาควิชาอุดมศึกษาในปีพ.ศ. 2522 พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอันดับที่หนึ่งคือ ความสนใจและความตั้งใจในวิชาที่เรียนของผู้เรียนเอง ส่วนที่มีอิทธิพลรองลงมาคือ วิธีการสอนของอาจารย์และประสบการณ์ของอาจารย์ ส่วนความยากง่ายของวิชานั้นเป็นอิทธิพลลำดับที่เจ็ด ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลน้อยมากเมื่อเทียบกับอิทธิพลอื่นๆ

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่มีสติปัญญาสูงหลายคนสอบตกหรือทำคะแนนได้น้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญาปานกลางหรือต่ำ ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาประมาณร้อยละ 50 - 60 ประสิทธิภาพและนิสัยทางการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 - 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 - 15

ลินเกรน (Lingren. 1969 : 49 - 51) สำรวจพบว่า เหตุผลที่นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับการมีนิสัยทางการเรียนที่ดีร้อยละ 35 มีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เชาวน์ปัญญาร้อยละ 15

กูต (Good. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์

ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้ การใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนการสอนซึ่งได้จากครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ยุพิน นิสัยนต์ (2515 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจการปรับตัว และกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาต่างๆมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

คมเพชร ฉัตรสุกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

การ์ (Carr. 1956 : 93 - 94) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาในภาคที่ 1 ของปีการศึกษา 1951 - 1952 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่เรียนดีและกลุ่มที่เรียนอ่อน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเป็นแบบสำรวจปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem Check List) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำจะมีปัญหาทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาผลการเรียนสูงจะมีปัญหาอื่น ๆ มากกว่าปัญหาทางการเรียน

เพรสคอตต์ (Prescott . 1961 : 14 - 16) ได้ทำการศึกษาวิจัยและสรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย (Physical factors) ได้แก่ อัตราการเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องทางด้านร่างกายและลักษณะท่าทาง
2. องค์ประกอบทางความรัก (Love factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Culture and Socialization factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางเศรษฐกิจ
4. องค์ประกอบด้านพัฒนาการแห่งตน (Self - development factors) ได้แก่

สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ แรงจูงใจและความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนต่อการเรียน

5. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer group factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน

6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Self - adjustment factors) ได้แก่ การปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

โบว์แมน (Bowman. 1965 : 8) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีได้ ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกั สติปัญญา ด้วย เช่น วิธีสอนของอาจารย์ ธรรมชาติของนักศึกษา ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตภายในโรงเรียนกับ นักเรียนเกรดเก้า พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทั้งทางด้านครอบครัวและ ในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมคือ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์และมีอาการทางโรค ประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองได้ เข้าสังคมได้ดี และมีความอดทนทางด้านอารมณ์และ จิตใจ

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Onoda. 1975) ได้ ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและควบคุมตนเอง ได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์ กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกั นมี ปัญหาการเรียนแตกต่างกัน

3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

3.2.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่างๆของบุคคลที่รวม กันแล้วทำให้บุคลคนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่างๆนั้นได้แก่ อุปนิสัย นิสัยใจคอ ความสนใจ ทักษะ ทวิการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่างๆเหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละ บุคคล

เชดสคัตต์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวม เป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่ง พิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Hilgard

and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคลและวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา ส่วนอัลพอร์ต (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคลและเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด นอกจากนี้ อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) ยังได้กล่าวถึงบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม บุคคลที่มีพันธุกรรมร่วมกันแต่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แตสภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือ ตัวเราทั้งตัวหรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกมานั้นจะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมเฉพาะตัวซึ่งสามารถแยกความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ และพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นจะเป็นกระจกเงาสะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น

3.2.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521 : 29 - 30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ๆคือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและระบบโลหิตซึ่งเป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194 - 195) ได้กล่าวถึงลักษณะของประสบการณ์ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ประเพณีและคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรม

เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรมส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกาย บางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน เป็นต้น ลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพคือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการ

4. ของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

อีริกสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้นมิได้หยุดยั้งแค่วัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ มูสและมูส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 106 ; อ้างอิงมาจาก Moos and Moos. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บรรยากาศในครอบครัว และการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพก้าวร้าว มีความขัดแย้งในใจ มักจะมาจากครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุตรหรือธิดา ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลยบุตรมากเกินไป หรือครอบครัวที่ควบคุมบุตรหรือธิดามากเกินไป ทำให้บุตรหรือธิดาที่เป็นสมาชิกของครอบครัวนั้นมีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม เช่น มักจะแสดงอารมณ์โกรธ สู้โดยไม่มีเหตุผล หรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหา ส่วนครอบครัวที่มีบรรยากาศของความรัก เอื้ออาทร ให้ความอบอุ่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลบุตรธิดา สมาชิกของครอบครัวนั้นก็มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ก่อนลงมือทำอะไรหรือตัดสินใจ ซึ่งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าวและอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้โดยคำนึงถึงเหตุผลประกอบ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกภาพได้แก่ กรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์

3.2.1.3 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและ

บุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปีค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจาก โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่า มีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่นๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้วที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจจะมีรอยลึกเฉพาะตรงขอบแก้วเท่านั้น แสดงว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่หนึ่งแต่ตรงขอบแก้ว ทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้วแค่ตรงขอบเพื่อจะได้ลุกขึ้นโดยเร็ว คล้ายกับลักษณะของคนที่มีพร้อมจะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่าการมีคอเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวานและความอ้วน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ และในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบเอ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 ; อ้างอิงมาจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532) และบุคลิกภาพตรงกันข้ามเรียกว่า บุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอนั้นถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบเอเป็นปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยทางกายภาพทุกปัจจัย

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีนั้น

ฟริตแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman .b1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งร้อน ชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาอันน้อย มีความรู้สึกที่ว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ไ้กับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อยๆ เฉื่อยๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่ายๆ ไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน และไม่ชอบการทำงานในเวลาอันรีบด่วน

3.2.1.4 การวัดบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี

แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีในปัจจุบันมี 3 แบบวัดคือ (อัจฉรา วงษ์พัฒนามงคล. 2533 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Strube and others. 1987)

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ โดยมุ่ง

หวังให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่างๆที่ทำให้คนที่บุคลิกภาพแบบเอไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างมาก

แบบวัดที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอของแฟรมมิ่งแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานของตนเองเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงผลักดันให้เกิดความสำเร็จ วัดความรู้สึกถึงเวลาในการทำงานที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการวัดความรู้สึกกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS) เป็นแบบสำรวจแบบรายงานตนเอง ซึ่งอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 21) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยนำแบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่คล้ายกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างแต่ดัดแปลงให้เป็นแบบสอบถามชนิดปรนัย จากผลการใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพที่ได้ปรับปรุงแล้ว พบว่า คนที่ได้คะแนนสูงจากแบบสอบถามนี้จะมีบุคลิกภาพแบบเอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี โดยแบบสอบถามนี้จะวัดความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆโดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงานและสถานการณ์การแข่งขัน

3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126 - 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ ลักษณะพื้นฐานของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ โดยศึกษาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีบุคลิกภาพแบบเอมากกว่าผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ โดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มคนที่มีการบวชและมีบุคลิกภาพแบบเอจะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่ไม่มีบุคลิกภาพแบบบี

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 73 - 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2,3 และ 4 จำนวน 230 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี และความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่าแบบบี

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะเป็นคนริบร้อน ชอบการแข่งขัน ก้าวร้าว มีความมานะพยายามและชอบฟันฝ่าอุปสรรค ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะเป็นคนที่ไม่ริบร้อน ไม่ก้าวร้าว ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายและไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรค

3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

3.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเองและมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

แมดดอกซ์ (Maddox . 1936 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้นก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

นอกจากนี้ แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) ยังกล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียนหมายถึง ความมานะพยายามที่จะใช้กลวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้เวลา ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผลัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลา ทำให้เวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง

เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1 - 4) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนี้อาจจะมาจากทักษะในการเรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

เรนน์และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5 - 11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึงพฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมานในการเรียน วิธีอ่านและจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในตัวผู้เรียน

ไอเซน อาร์โนลด์และไมล (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40) กล่าวว่า นิสัยคือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัยและเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจและมานะพยายามที่จะพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

3.3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สรวงศ์ โกวัฏฐกุล (2504 : 2 - 19) ได้สำรวจปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีปัญหาในด้านความรับผิดชอบในตัวเอง ความวิตกกังวล การคบเพื่อน วิธีการเรียนบกพร่องทำให้เรียนไม่ทัน ปัญหาการเงิน เป็นต้น

สมหวัง พิริยานูวัตร (2523 : 68 - 82) ได้ศึกษาสาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2513 และ 2514 จำนวน 161 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันได้แก่ การแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม ไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน นอกจากนี้ สาเหตุอื่นของการออกกลางคันได้แก่ การมีพื้นฐานความรู้และสติปัญญาไม่ดีพอ และการมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

อัจฉรา วงศ์โสธร (2525 : 95 - 98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆคือ ความถนัดทางการเรียน ทักษะ ทักษะแรงจูงใจและนิสัยทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยจำนวน 97 คน พบว่า ทักษะ ทักษะแรงจูงใจและนิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ศิริระพร จันทโนทก (2538 : 79 - 80) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอร์ซิวัลล์ (มณูญ เป้นเจริญ. 2522 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Percival. 1956) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมคลุซา มลรัฐโอคลาโฮมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 373 คน นักเรียนหญิงจำนวน 493 คน กับนักเรียนระดับเดียวกันในโรงเรียนมัธยมโกลเวอร์คลิฟแลนด์ในมลรัฐนิวยอร์ก ซึ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 411 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 218 คน ปัญหาที่ศึกษาได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความปลอดภัย การเงิน สุขภาพจิต นิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว สัมพันธภาพในครอบครัว กิจกรรมยามว่าง ความมีเสน่ห์ในตัว แผนการทำงานในแต่ละวัน ความสนใจในหน้าที่พลเมือง ทักษะ ทักษะการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับนิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว กิจกรรมยามว่าง มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมคลุซาในระดับปานกลาง

โพพแฮมและมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552 - 554) ศึกษาพบว่า
นิสัยทางการเรียน ทักษะในการเรียนและการปรับตัวทางด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คอยโว (Koivo. 1983 : 2524 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของ
นักเรียนในเรื่องนิสัย ทักษะในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทักษะในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสำคัญต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

ชีรวัฒน์ นิจนเตร (2526 : 28 - 29) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 3 ด้านคือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์
ต่างๆ อาณาบริเวณที่อยู่ รวมไปถึงลักษณะการจัด การตกแต่งและการใช้พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้าง
ต่างๆ
 2. สภาพแวดล้อมทางด้านสภาพสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้อง
ระหว่างบุคคลต่างๆภายในโรงเรียน
 3. สภาพแวดล้อมทางจิต หมายถึง ลักษณะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิด
ขึ้นว่าสอดคล้องกับความคิดและความต้องการของตน
- อรุณญา รุชมธุร์ (2526 : 6 - 7) ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึก
ของครู อาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่า
เป็นสภาพการณ์ต่างๆในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและ
ครู เช่น สภาพหรือบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน วิธีสอน ตำราและ
เอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ของนักเรียนและครู ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและอาคาร
สถานที่ เป็นต้น

3.4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

3.4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

ละเมียด ลิ้มอักษร (2519 : 23 - 28) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาเป็นสถานที่ซึ่ง
จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาโดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็น
สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้พบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนหลาย
อย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักศึกษาในวัยต่างๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจาก
ครู ได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์
ฟังวิทยุและสื่อต่างๆทางการศึกษาที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ทางการ
เรียนกับนักเรียนนักศึกษาทั้งสิ้น ช่วยให้นักเรียนนักศึกษามีประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามใน
ด้านต่างๆ

ประติพันธ์ อูปรมย์ (2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งการเป็นคนมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถามและเข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น และช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรให้เมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมมีปัญหา

สุพิชญา ชีระกุลและคนอื่นๆ (2524 : 182 - 187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกต้องทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด สวยงาม โต๊ะ เก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน

2. หลักสูตร คือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก หรือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งที่ครูควรพิจารณาถือการจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การที่จะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อย่างไรได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีมากมายที่ครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน การแสดง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียนหรือสถานที่ที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกและสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียน และจะต้องไม่วิเวกวังเวงหรือตลกกลับจนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงว่ามีความรู้สึกริक्तกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้นๆเสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใดๆในโลกนี้จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สุปรินา หิรัญโต (2524 : 183) ได้กล่าวถึงหลักการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ดีไว้ว่า ควรมีแสงสว่างในระดับที่มองเห็นได้ คือเห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน ควรไกลจากแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนจากบริเวณรอบๆหรือภายนอกห้องเรียนคือ ที่ตั้งโรงเรียนควรไกลจากเขตการจราจรหนาแน่นหรือทางรถไฟ เป็นต้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172 - 174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้ดังนี้คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญาคือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตัวเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้โอกาสนักเรียนในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

ยูดี้ เทียร์มประสิทธิ์ (2536 : 105) กล่าวว่า มนุษย์เราต้องการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือสังคมภายนอกอันกว้างใหญ่ไพศาล เพราะมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา การจัดการให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดีจึงเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตได้โดยตรง

รอเจอร์ส (Rogers. 1969 : 157 - 164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่า ควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิด ความรู้สึก ท่าที เจตคติ ค่านิยมและความเชื่อ ควรได้รับความสนใจและให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญาเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่น มั่นใจ และเชื่อถือ ระหว่างครูกับนักเรียน

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอน นั้น เป็นสภาพทางจิตวิทยาซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัว กระฉับกระเฉง ก็จะมีคามสนใจในการเรียน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

วิทฮอลล์ (Whithall. 1979 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้เมื่อประสบการณ์ในการเรียนรู้มีลักษณะที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่า ประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของเขา และไม่ใช่อสถานการณ์ที่ขู่เข็ญคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าการสถานการณ์นั้นๆมีความน่ากลัว

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนหมายถึง สภาพการณ์ต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

3.4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียน

3.4.1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี สุนันทุตร (2522 : 15) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่มหาวิทยาลัยจัดสภาพ ให้เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง การสร้างประสบการณ์ที่ดีก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงามและเป็นการเริ่มต้นนิสัยทางการเรียนที่ดีอีกด้วย

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525 : 158 - 161) ได้ศึกษาความพึงพอใจของ นิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผล การศึกษาพบว่า นิสิตพึงพอใจและมีความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศทางการ เรียนการสอนของบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิมศรี เบานิธ (2530 : 102) ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ของนิสิตและอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตคณะพลศึกษามีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยคณะแพทยและคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตคณะพลศึกษาเห็นว่า ด้านการบริการทางวิชาการและด้านอาคารสถานที่ยังไม่น่าพอใจ ส่วนคณะอื่นๆเห็นว่าบรรยากาศทางการเรียนเป็นที่น่าพอใจ

วลีวรรณ ศรีตะชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กันทำให้เกิดเสียงรบกวน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการแออัด ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

จินตนา มาพวง (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 36 ; อ้างอิงมาจากจินตนา มาพวง. 2519) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตและอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต วิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ และทัศนคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

3.4.1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่นๆ (Lewin and others. 1939 : 271 - 279) ได้ศึกษาบรรยากาศในชั้นเรียนกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเป็นเด็กก้าวร้าว ไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วนในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคี ประองตอง เป็นมิตรต่อกัน และมีบรรยากาศทางการเรียนน่าเรียน

ทิดแมน (Tiedman. 1942 : 657 - 664) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุธ (Buth. 1942 : 645 - 656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับกับนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1945 : 296 - 297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศภายในชั้นเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีผลช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

สไตลส์และดอร์ซีย์ (Stiles and Dorsey, 1950 : 98 - 100) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียนเพื่อคะแนนของตนโดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเจริญในด้านต่างๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ บังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียน ทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูงๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยจึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

ไทเลอร์ (Tyler, 1964 : 16) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดี ให้ความรักความเอาใจใส่ มีความเข้าใจ และยอมรับนักเรียน

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียนส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่างๆตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้อง เหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอนและความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. บรรยากาศทางสังคมที่สร้างความเป็นธรรมหรือไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและจัดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆมาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่นิสิต นักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ทำการวิจัยเรื่องบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนสอน ให้ความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน ด้านการเตรียมสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่างๆ ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนมิได้เป็นผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ด้านการสอนเนื้อหา พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีการสอนต่างๆที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา รับฟังความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ธอร์นเบอร์ก (Thornburg. 1975 : 181 - 185) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาออกจากโรงเรียนกลางคัน ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ส่วนนักเรียนอีกร้อยละ 24 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนอย่างรุนแรง ได้แก่ นักเรียนมีความเห็นว่าหลักสูตรการเรียนการสอนไม่มีประโยชน์ เมื่อการเรียน ครูผู้สอนเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูลำเอียง และกฎข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

3.4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.4.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ชัยพร วิชชาวุธ (2530 : 69) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคม การกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่น ๆ ในสังคมและเกิดขึ้นทันทีเมื่อการกระทำของคนหนึ่งมีผลกระทบต่อผลกรรมที่อีกคนหนึ่งจะได้รับ

สมชาย รัชชนกุล (2530 : 86 - 88) กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่วัยรุ่นประสบ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ทั้งในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาการปฏิบัติตนกับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลให้บางคนประสบปัญหาทางการศึกษาได้

เฮอร์ลอค (วิลม โรจนวีระ. 2513 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964) กล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ ได้ดีจะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตที่ดีและส่งผลต่อการเรียนที่ดีด้วย

อัลแมน (เมตตา จินดารักษ์. 2525 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Ulman. 1957) ได้กล่าวว่าวัยรุ่นที่มีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อนจะมีปัญหาการเรียนในโรงเรียน และมีปัญหาทางอารมณ์ เช่น เมื่อผลการเรียนไม่ดีจะมีอารมณ์ตึงเครียดและไม่มีความสุข

ไวท์ (ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส. 2530 : 24 ; อ้างอิงมาจาก White. 1958) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่า จะมีส่วนช่วยให้บัณฑิต นักศึกษาผ่านพ้นปัญหาการเรียนและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตที่ดีในอนาคต

ฟิลลิปส์และเมอร์เรียน (ฟลิทซ์ ปทุมบาล. 2532 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Philip and Merrian. 1966) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องกันของบุคคลในแต่ละสังคม อันจะเป็นผลทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สามารถสร้างความคาดหวังในการอยู่ร่วมกัน ทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคมของบุคคลได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ซิกเกอร์ริง (Chickering. 1968 : 8) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องต่อการศึกษานักเรียน นักศึกษา และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทฤษฎีพัฒนานิสิต นักศึกษา นอกจากนี้ ซิกเกอร์ริง (วิลม หนองพวงษ์. 2538 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Chickering. 1968) ยังกล่าวอีกว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองหรือพึ่งพามบุคคลอื่นไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้แก่ การไว้วางใจกัน การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน การให้และการรับ เป็นต้น

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลหมายถึง พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแต่ละสังคมที่สามารถอยู่ร่วมกันได้ เป็นการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

3.4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

3.4.2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

จกมล ศตะภูรี (2500 : 70 - 74) ได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นเตรียมอุดมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.75 รองลงมาคือ มีปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ

63.25 และปัญหาการเงิน คิดเป็นร้อยละ 53.75 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ปัญหาความสัมพันธ์กับครู อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 37.50

ผ่องพรรณ บัณฑิตานนท์ (2511 : 91 - 94) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในเรื่องการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การคบเพื่อน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยและปัญหาอนาคต

3.4.2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข

จากเอกสาร งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่ง และการกระทำนั้นๆมีผลกระทบต่อระบอบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง สำหรับปัญหาสัมพันธภาพของวัยรุ่นนั้น เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ซึ่งทำให้เกิดผลต่อการเรียน นอกจากนี้ยังทำให้มีปัญหาทางอารมณ์อีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน โดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	รวม
สูง	5	17	22
กลาง	36	50	86
ต่ำ	8	-	8
รวม	49	67	116

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม 5 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ
3. แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

4. แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
5. แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของนักศึกษา โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน

() ของข้อมูลแต่ละข้อ

1. ชั้นปีที่ศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

2. ผลการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2541 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมคือ

() 0.00 - 1.99

() 2.00 - 2.99

() 3.00 - 4.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน มีขั้นตอนการสร้าง

ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหา

การเรียน

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของเดิมศักดิ์ ถวณิช (2540 : 54, 69)

3. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ

4. นำแบบสอบถามปัญหาการเรียนจำนวน 25 ข้อที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีบุญญา จำนวน 100 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ นำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25 % และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t - test จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนจำนวน 24 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.95 - 7.97

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาการเรียนเท่ากับ 0.8809

6. ลักษณะของแบบสอบถามปัญหาการเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมาก
จริง	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนมากพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนเพียงเล็กน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหาการเรียน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามปัญหาการเรียน

จริงที่สุด	ได้ 5 คะแนน
จริง	ได้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ได้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ได้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของปัญหาการเรียน

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	หมายถึง มีปัญหาการเรียนมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	หมายถึง มีปัญหาการเรียนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	หมายถึง มีปัญหาการเรียนน้อย

7. ลักษณะแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาการเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก (Multiple Choice) ได้แก่ ก ข และ ค

เกณฑ์การให้คะแนน

1. เลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ได้ 3 คะแนน
2. เลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบบอกรวมปัญหา ได้ 2 คะแนน
3. เลือกวิธีเผชิญปัญหาแบบหนีปัญหา ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของวิธีเผชิญปัญหาการเรียน (สุภาพรพรณ โศตรจรัส. 2531 : 304 - 310)

1. ผู้มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหาคือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหามากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
2. ผู้มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบบอกรวมปัญหาคือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหาตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ถึง เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75
3. ผู้ที่มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบหนีปัญหาคือ ผู้ที่ได้คะแนนวิธีการเผชิญปัญหาน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษา ให้นักศึกษาพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของปัญหา และทำเครื่องหมาย X ที่ช่องวิธีเผชิญปัญหาให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

ปัญหา	ระดับปัญหา					วิธีเผชิญปัญหา
	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่ จริง เลย	
<u>ปัญหาการเรียนภาคทฤษฎี</u> 0 ไม่เข้าใจงานที่อาจารย์ให้ทำ						<u>ภาคทฤษฎี</u> ก.ถามอาจารย์ให้เข้าใจก่อนเริ่มทำงาน ข. ขอคำแนะนำจากเพื่อน ค. ทำงานอื่นไปก่อน
<u>ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ</u> 00 งานยากเกินไป						<u>ภาคปฏิบัติ</u> ก. พยายามทำความเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ ข. ลองทำตามความเข้าใจของตน ค. ปลอมยให้เพื่อนทำ

2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ

แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามบุคลิกภาพของเจนกินส์ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 162 ; อ้างอิงมาจาก Strube and others. 1987)

2.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 2.2

ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามบุคลิกภาพในข้อ 2.3 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีบุญญา จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาความเที่ยงตรง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดด้วยวิธี Item Total Correlation แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t test เลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพจำนวน 18 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.75 - 5.44

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 2.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 1323-133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ 0.5761

2.6 ลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษา ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเป็นจริงตรงกับการปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา

จริงน้อย

หมายถึง

ตรงกับการทำงานหรือนักศึกษาน้อย
ครั้งมาก

ไม่จริงเลย

หมายถึง

ไม่ตรงกับการทำงานหรือนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	เมื่อข้าพเจ้ามีนัดข้าพเจ้า					
00	ไปถึงที่หมายก่อนเวลา					
000	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจถ้ามี					
	คนมาขัดจังหวะเวลาทำ					
	งาน					
	ข้าพเจ้าเป็นคนกระตือ					
	รือร้อนที่จะทำงานให้ดีที่สุด					
	สุด					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อที่มีลักษณะบุคลิกแบบเอให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อที่มีบุคลิกภาพแบบบีให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 57 - 58)

ผู้ที่ได้คะแนน 61 - 120

มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 1 - 60

มีบุคลิกภาพแบบบี

3. แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

3.2 สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 3.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามที่เกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25 % และคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t - test เลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน 18 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.90 - 14.26

3.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 3.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7853

3.6 ลักษณะแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามนัยการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำในการเรียนแล้วทำ

เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบ ทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำบางครั้งไม่ ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อย ครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	<u>การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับทำ					
	รายงานทุกวัน					
00	<u>การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา</u>					
	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรง					
	เวลา					
000	<u>การส่งงานตรงตามกำหนด</u>					
	ข้าพเจ้าส่งงานที่ทำด้วย					
	ตนเองตรงตามกำหนด					
	เวลา					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามนัยการเรียนรู้

1. ข้อที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา (Best. 1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

4. แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน

4.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เฉพาะ

4.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามในข้อ 4.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พัทธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 53 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีบุญญา จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25 % และคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t - test เลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้ข้อคำถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน 50 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.98 - 6.79

4.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 4.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9012

4.6 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนรู้การสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนรู้การสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนรู้การสอนของนักศึกษา ให้นักศึกษาอ่านแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	<u>อาจารย์</u>					
	อาจารย์มีวิธีการถ่าย					
	ทอดความรู้ทำให้การ					
	เรียนน่าสนใจ					
00	<u>สถานที่เรียน</u>					
	ห้องเรียนมีความปลอด					
	โปร่งอากาศถ่ายเทดี					
000	<u>สัมพันธภาพระหว่างนัก</u>					
	<u>ศึกษาพยาบาลกับ</u>					
	<u>อาจารย์</u>					
	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษา</u>					
	<u>ปฏิบัติต่ออาจารย์</u>					
	ข้าพเจ้าทำความเคารพ					
	เมื่อพบอาจารย์					
	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์</u>					
	<u>ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
	อาจารย์แสดงความสนใจ					
	ที่นักศึกษาเข้ามาพบ					
00	<u>สัมพันธภาพระหว่างนัก</u>					
00	<u>ศึกษาพยาบาลกับเพื่อน</u>					
	ข้าพเจ้าอธิบายเนื้อหา					
	วิชาที่เพื่อนไม่เข้าใจ					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน

1. ข้อที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายบรรยากาศการเรียนการสอน (Best. 1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	หมายถึง	อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	หมายถึง	อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	หมายถึง	อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

5. แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

5.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

5.2 สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องให้

สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5.3 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามจากข้อ 5.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ได้ข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ

5.1 5.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีรัญญา จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25 % และคะแนนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t - test เลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง 8 ข้อ ที่มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.09 - 6.79

5.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในข้อ 5.4 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8163

5.6 ลักษณะแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องของนักศึกษา ให้นักศึกษาอ่านแล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	<u>สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง</u>					
00	รุ่นพี่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่ข้าพเจ้า					
00	รุ่นน้องขอคำปรึกษาจากข้าพเจ้า					

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง (Best.1981 : 204 - 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง ไม่ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการของวิทยาลัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 116 ฉบับ ระหว่างวันที่ 10 มีนาคม ถึง วันที่ 11 มีนาคม 2542 ได้แบบสอบถามคืนมา 116 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ มาตรวจให้คะแนนเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรโดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนตามตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่มโดยใช้ t - test
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนตามตัวแปรที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 %กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยใช้ t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139 - 140)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่มโดยใช้ t - test

3.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาการเรียนกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียนโดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อแทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
p	แทน	ค่าของระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Square
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F - distribution

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณค่าร้อยละ จำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยาภาสการเรียนการสอน และ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปีโดยใช้ t - test

5. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t - test

6. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบุคลิกภาพโดยใช้ t - test

7. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียนโดยใช้ t - test

8. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอนโดยใช้ t - test

9. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

10. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปีโดยใช้ t - test

11. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t - test

12. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบุคลิกภาพโดยใช้ t - test

13. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียนโดยใช้ t - test

14. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอนโดยใช้ t - test

15. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลของการศึกษาค้นคว้า

1. จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยาภาสการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
พยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	49	42.24
	ชั้นปีที่ 2	67	57.76
	รวม	116	100.00
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สูง	22	18.97
	ปานกลาง	86	74.14
	ต่ำ	8	6.89
	รวม	116	100.00
3. บุคลิกภาพ	แบบเอ	103	88.79
	แบบบี	13	11.21
	รวม	116	100.00
4. นิสัยทางการเรียน	ดี	19	16.38
	ปานกลาง	97	83.62
	รวม	116	100.00
5. บรรยาภาสการเรียนการสอน	ดี	28	24.14
	ปานกลาง	88	75.86
	รวม	116	100.00
6. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา พยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง	ดี	21	18.10
	ปานกลาง	65	56.04
	ไม่ดี	30	25.86
	รวม	116	100.00

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มากที่สุด จำนวน 67 คน และเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 น้อยที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 42.24

นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 74.14 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.89

ทางด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีบุคลิกภาพแบบเอมากที่สุด จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 88.79 และมีบุคลิกภาพแบบบีน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21

การวิเคราะห์นิสัยทางการเรียน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีนิสัยทางการเรียนปานกลางมากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 83.62 และมีนิสัยทางการเรียนดีน้อยที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.38

จากความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความคิดเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 และบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 24.14

ในเรื่องสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องปานกลางมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 56.04 และมีสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องดีน้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มาหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 3 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำแนกตามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการเรียน	มาก	3	6.12
	ปานกลาง	44	89.80
	น้อย	2	4.08
	รวม	49	100.00
2. วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	สู้	46	93.88
	ยอมยอม	3	6.12
	ถอยหนี	-	-
	รวม	49	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการเรียนปานกลางมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 89.80 และมีปัญหาการเรียนน้อยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.08 ส่วนวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษาใช้วิธีเผชิญปัญหาการเรียนแบบสู้มากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 93.88 และใช้วิธีแบบยอมยอมน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	r	p
ปัญหาการเรียน	49	2.7848	.6523	-.1063	.465
วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	49	2.5600	.1985		

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ $- .1063$ และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ พบว่า ได้ค่า $p = .465$ แสดงว่า ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากตาราง 3 และตาราง 4 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลางและใช้วิธีเผชิญปัญหาการเรียนแบบสู้

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มาหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำแนกตามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการเรียน	มาก	5	7.46
	ปานกลาง	47	70.15
	น้อย	15	22.39
	รวม	67	100.00
2. วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	สู้	66	98.50
	ยอมยอม	1	1.50
	ถอยหนี	-	-
	รวม	67	100.00

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีปัญหาการเรียนระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 70.15 มีปัญหาการเรียนมากน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.46 ส่วนวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 พบว่า นักศึกษาใช้วิธี

เผชิญปัญหาแบบสุ่มมากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 ใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบรอมชอม น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	r	p
ปัญหาการเรียน	67	2.9309	.4848	.0642	.606
วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	67	2.6794	.1596		

จากตาราง 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .0642 และทดสอบนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ได้ค่า $p = .606$ แสดงว่า ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากตาราง 5 และตาราง 6 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนระดับปานกลางและใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้

4. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามปัญหาการเรียนและข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ t - test ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี

ปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ชั้นปีที่ 1	49	3.0166	.480	2.46	.015
ชั้นปีที่ 2	67	2.7612	.598		

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียน 3.0166 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .480 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียน 2.7612 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .598 เมื่อทดสอบความแตกต่าง พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .015

5. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผลการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ จากแบบสอบถามของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.3769	.1884	.5880	.5567
ภายในกลุ่ม	113	36.1650	.3200		
รวม	115	36.5419			

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตาม บุคลิกภาพ

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามบุคลิกภาพมาวิเคราะห์หาบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแล้ววิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนและบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีโดยใช้ t - test ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี

ปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
บุคลิกภาพแบบเอ	103	2.8591	.584	.74	.467
บุคลิกภาพแบบบี	13	2.9477	.378		

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์หาระดับนิสัยทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีนิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับดีและปานกลาง แล้ววิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนในระดับดี และปานกลางโดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

ปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
นิสัยทางการเรียนดี	19	2.8084	.544	.51	.610
นิสัยทางการเรียนปานกลาง	97	2.8809	.569		

จากตาราง 10 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

8. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์หาระดับบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับดี และปานกลาง และวิเคราะห์หาความแตกต่างของปัญหาการเรียนและบรรยากาศการเรียนการสอนที่ต่างกัน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน

ปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
บรรยากาศการเรียนการสอนดี	28	2.8829	.609	.15	.883
บรรยากาศการเรียนการสอนปานกลาง	88	2.8647	.552		

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

9. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องมาวิเคราะห์ระดับของสัมพันธภาพ พบว่า อยู่ในระดับดี ปานกลาง และไม่ดี และวิเคราะห์หาความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องที่มีสัมพันธภาพแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.6439	.3219	1.0134	.3663
ภายในกลุ่ม	113	35.8980	.3177		
รวม	115	36.5419			

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธ์ภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธ์ภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

10. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามวิธีเผชิญปัญหาการเรียนและข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับชั้นปีที่ศึกษาของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามชั้นปี

วิธีเผชิญปัญหา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1	49	2.5600	.198	.359	.000
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2	67	2.6794	.160		

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน

11. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผลการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ มาวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้การทดสอบของ Scheffe ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.2009	.1004	3.0061	.0535
ภายในกลุ่ม	113	3.7754	.0334		
รวม	115	3.9763			

จากตาราง 14 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

12. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามบุคลิกภาพมาวิเคราะห์หาแบบของบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล แล้ววิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามบุคลิกภาพ

วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
บุคลิกภาพแบบเอ	103	2.6295	.187	.09	.929
บุคลิกภาพแบบบี	13	.6246	.182		

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

13. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์หา
ระดับนิสัยทางการเรียน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีนิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับ ดี และปานกลาง
แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีนิสัยทาง
การเรียนดี และปานกลาง โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามนิสัยทางการเรียน

วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
นิสัยทางการเรียนดี	19	2.7242	.159	2.50	0.14
นิสัยทางการเรียนปานกลาง	97	2.6103	.186		

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

14. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลมาวิเคราะห์หาระดับบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี และปานกลาง และวิเคราะห์หาความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ต่างกัน โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน

วิธีเผชิญปัญหาการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
บรรยากาศการเรียนการสอนดี	28	2.7000	.168	2.37	.020
บรรยากาศการเรียนการสอน ปานกลาง	88	2.6064	.187		

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน

15. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องมา
วิเคราะห์ระดับของสัมพันธภาพ พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ดี ปานกลาง และไม่ดี และ
วิเคราะห์หาความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพ
ระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way
Analysis of Variance) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.0841	.0421	1.2215	.2987
ภายในกลุ่ม	113	3.8921	.0344		
รวม	115	3.9763			

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน
มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มี
สัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้าน ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง
4. เพื่อเปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรด้านชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความสัมพันธ์กัน
3. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ
3. แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
4. แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
5. แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดย

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพของนักศึกษาพยาบาลระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง คิดเป็นค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2
3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง โดยใช้ t - test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3
4. เปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง โดยใช้ t - test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้ามียังดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องที่ต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกัน นิสัยทางการเรียนต่างกัน และบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเปลี่ยนวิธีการเรียนจากชั้นมัธยมศึกษามาเป็นระดับอุดมศึกษา และการเรียนวิชาพยาบาลเป็นการเรียนที่หนักกว่าวิชาชีพอื่น เพราะต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการเรียนภาคปฏิบัติ นักศึกษาแต่ละคนมาจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน การเรียนการสอนที่ผ่านมามีแตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนวิชาชีพพยาบาล นักศึกษาจึงมีปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนที่หลากหลาย จึงกล่าวได้ว่าปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาแต่ละคนมีปัญหาต่างกัน ปัญหาการเรียนบางปัญหาเป็นปัญหามากสำหรับคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาปานกลางหรือน้อยสำหรับอีกคนหนึ่ง และในแต่ละปัญหาการเรียน นักศึกษาแต่ละคนก็ใช้วิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกันคือ บางคนใช้วิธีสู้ บางคนใช้วิธียอม และบางคนใช้วิธีถอยหนี

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการเรียนในระดับปานกลาง ปัญหาที่มากที่สุดคือ ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 137) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลคือ ไม่กล้าซักถามอาจารย์ในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ และปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่รองลงมาคือ อาจารย์ให้งานมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ์ (2524 : 9 - 24) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการในการเรียนการสอนกระบวนวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์และการแพทย์ในประเทศไทย พบว่า ปัญหาการเรียนคือ อาจารย์ให้งานทำมากเกินไป

๕ สำหรับวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษาใช้วิธีเผชิญปัญหาการเรียนแบบสู้มากที่สุด ดังที่ สุภาพรณ โกตรจรัส (2531 : 304 - 319 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hamman . 1974) กล่าวว่า บุคคลจะโต้ตอบในรูปแบบการต่อสู้เมื่อมีความคับข้องใจเพราะไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้ บุคคลพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคโดยเพิ่มความพยายามหรือเพิ่มกิจกรรมขึ้น หรือหาวิธีการไปให้ถึงเป้าหมายหลายวิธี เหตุผลที่นักศึกษาใช้วิธีนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะของวิชาชีพพยาบาลเป็นลักษณะที่ต้องอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความกล้าหาญและการตัดสินใจที่ดีเพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติกับชีวิตมนุษย์ นอกจากนี้ การที่นักศึกษาสามารถสอบเข้ามาเรียนได้แล้วยังเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จดังที่ได้ตั้งใจไว้ ๒

2. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ทั้งนี้เพราะ การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (ดวงพร ธรรมกุล . 2539 : 1) นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวมาแล้ว 1 ปี นักศึกษาจึงมีความรู้มากขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้น การที่นักศึกษาได้รับการฝึกให้รู้จักการเรียนรู้อยู่ด้วยตนเอง ทำให้แต่ละคนมีวิธีการคิดที่แตกต่างกัน ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของแต่ละคนในแต่ละปัญหาจึงเป็นไปคนละทิศทาง ดังนั้น นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จึงมีปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนที่ไม่สัมพันธ์กัน

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีปัญหาการเรียนในระดับปานกลาง ปัญหาการเรียนที่มากที่สุดคือ กลัวสอบตก ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15 - 23) กล่าวว่า ปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษาสิ่งหนึ่งคือ การสอบตก

๖ สำหรับวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 พบว่า นักศึกษาใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสู้มากที่สุด ดังที่ลาซารัส (Lazarus . 1966 : 258 - 262) กล่าวว่า วิธีเผชิญปัญหาลักษณะหนึ่งคือ การเข้าต่อสู้ เพื่อที่จะเอาชนะอุปสรรคด้วยการเลือกวิธีการต่างๆที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบอยด์ และจอห์นสัน (Boyd and Johnson . 1981 : 7) ที่กล่าวว่า การเผชิญปัญหาหมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในอดีต โดยบุคคลเลือกสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้จัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อทำให้ความขัดแย้งหมดไป บุคคลแต่ละคนจะมีวิธีเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่ต่างกัน อภิปรายได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 139) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกัน มีปัญหาด้านการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการเรียนแตกต่างกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คือ มีปัญหาการเรียนมากที่สุดเกี่ยวกับ การไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีปัญหาการเรียนมากที่สุดเกี่ยวกับการกลัวสอบตก

การที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ต้องเรียนในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปก่อน วิชาที่เรียนส่วนใหญ่เป็นวิชาที่สอนโดยอาจารย์พิเศษ บางวิชาอาจารย์มาสอนที่วิทยาลัย บางวิชานักศึกษาต้องไปเรียนที่มหาวิทยาลัยอื่น นักศึกษาจึงไม่คุ้นเคยกับอาจารย์ผู้สอน เหตุผลอื่นก็คือ เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละชั่วโมง นักศึกษามีโอกาสถามอาจารย์ได้น้อยมาก เพราะอาจารย์สอนเต็มเวลา และไม่สามารถถามนอกเวลาเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 137) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า อาจารย์ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา และความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอาจจะมีน้อยเกินไป

สำหรับปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 เป็นปัญหาเกี่ยวกับการกลัวสอบตก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษากลับต้องเรียนซ้ำชั้นซึ่งทำให้อายรุ่นน้อง นอกจากนี้ การเรียนซ้ำชั้นยังมีผลต่อการขาดทุนการศึกษา เนื่องจาก นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาจากสาธารณสุขจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่

การที่ปัญหาการกลัวสอบตกไม่เป็นปัญหาที่มากที่สุดของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 อาจเป็นเพราะ ถ้านักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 1.75 นักศึกษาก็มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนต่อไปได้ (สถาบันพระบรมราชชนก . 2537 : 5) จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 8 คน การที่กำหนดคะแนนเฉลี่ยสะสมไว้ไม่ต่ำกว่า 1.75 อาจทำให้นักศึกษามีความรู้สึกว่ายังมีโอกาสทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์การลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนต่อไป การกลัวสอบตกจึงไม่เป็นปัญหามากสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

สำหรับปัญหาการเรียนเกี่ยวกับการไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ไม่เป็นปัญหามากของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 นั้น อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 รู้จักปรับตัวได้ดีขึ้น คุ้นเคยกับอาจารย์มากขึ้น และคุ้นเคยกับวิธีการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ขนิษฐา ชื่นเนียม (2540 : 119) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีบุญญา พบว่า การปรับตัวทางสังคมขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลเป็นสำคัญ และในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น

หลักสูตรที่ทางวิทยาลัยจัดให้นั้นย่อมจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆได้มากขึ้น การศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้นักศึกษาลดลง

นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ยังมีปัญหาการเรียนที่แตกต่างจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 คือ ปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะ การเรียนวิชาชีพพยาบาลในชั้นปีที่ 2 นั้นจะมีการฝึกปฏิบัติมากขึ้น นักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ฝึก พยาบาลประจำการ และผู้ร่วมงานอื่นๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 71 - 72) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร พบว่า การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลนั้นต้องฝึกตามหอผู้ป่วยหลายแห่ง อาจเปลี่ยนทุก 1 สัปดาห์ หรือ ทุก 2 สัปดาห์ เนื่องจาก นักศึกษาจำเป็นต้องมีประสบการณ์หลากหลายเพื่อให้ครบถ้วนตามหลักสูตรที่วิทยาลัยกำหนดไว้ นักศึกษาต้องปรับตัวให้คุ้นเคยกับหอผู้ป่วย และบางครั้งต้องไปฝึกงานนอกสถานที่

3.2 นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนวิชาชีพพยาบาลเป็นการเรียนที่แตกต่างจากการเรียนที่นักศึกษาเคยได้รับ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เริ่มเรียนแตกต่างจากชั้นมัธยม ทั้งวิชาการและวิธีการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 149) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เพิ่งเริ่มเข้ามาศึกษาวิชาชีพพยาบาล ซึ่งมีการเรียนแตกต่างจากวิชาที่นักศึกษาเคยเรียนในระดับมัธยมศึกษา คือต้องเรียนหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป และหมวดวิชาชีพพยาบาล ทั้งระบบการเรียนการสอนก็แตกต่างจากมัธยมศึกษา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แม้จะผ่านการเรียนในชั้นปีที่ 1 มาแล้วแต่เมื่อเรียนในชั้นปีที่ 2 เนื้อหาวิชาก็เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นไม่ว่านักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง หรือต่ำ นักศึกษาย่อมมีปัญหาการเรียนด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ระเบียบ ลิ้มปภานนท์ (2531 : 100) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนการสอนและบริการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลิกภาพของพยาบาลที่ดีนั้นเป็นบุคลิกภาพทั้งแบบเอและแบบบี คือ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว มีความรับผิดชอบ มีการตัดสินใจที่ดี มีแผนในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความกล้าหาญ ำแรงแจ่มใส มีสติรอบคอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสุภาพเรียบร้อย มีความเป็นระเบียบ มีความอดทน เสียสละ และมีความยืดหยุ่น รอคอยได้ (อูชา เชาวดีต . 2540 : 186) ดังนั้น นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพทั้งแบบเอและแบบบีจึงต้องปรับตัวให้มีบุคลิกเหมาะสมกับบุคลิกภาพของพยาบาลที่ดี กล่าวคือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ต้องเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น

สุขภาพเรื้อรังมากขึ้น และรู้จักยืดหยุ่น รอคอยได้ ในบางโอกาส ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี ต้องปรับตัวให้มีความกระตือรือร้นและว่องไว ตัดสินใจรวดเร็ว และวางแผนการทำงานให้ดีขึ้น นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันจึงมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

3.4 นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การเรียนวิชาชีพพยาบาลเป็นการเรียนที่แตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ลักษณะงานพยาบาลเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักศึกษาทุกคน ดังนั้น นักศึกษาจึงมีปัญหาในการทำสิ่งใหม่ๆเหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการเตรียมตัวเพื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วย นักศึกษาต้องศึกษาปัญหาของผู้ป่วยล่วงหน้าก่อนปฏิบัติจริง ต้องเขียนรายงานการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยรายที่ได้รับมอบหมาย อาจารย์นิเทศก์มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องก่อนให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริง เนื่องจาก การปฏิบัติการพยาบาลเป็นงานที่กระทำกับชีวิตมนุษย์โดยตรง จะผิดพลาดไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 145) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า ในภาคปฏิบัตินั้น นักศึกษาต้องศึกษาผู้ป่วยล่วงหน้าก่อนฝึกปฏิบัติจริง และต้องทำรายงานเกี่ยวกับแผนการพยาบาลที่จะให้กับผู้ป่วย

3.5 นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก บรรยากาศการเรียนการสอนในการศึกษารั้วนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ อาจารย์ สถานที่เรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

3.5.1 บรรยากาศการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์ เป็นเรื่องของวิธีการสอน การจัดการเรียนการสอน การที่นักศึกษาพยาบาลมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะในการเรียนภาคทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนเป็นคนเดียวกัน ใช้วิธีการสอนและจัดการเรียนการสอนแบบเดียวกัน กล่าวคือ นักศึกษาได้รับการสอนเหมือนกัน ปัญหาการเรียนจึงไม่แตกต่างกัน ส่วนการสอนภาคปฏิบัติในวิชาชีพพยาบาลนั้น อาจารย์ผู้สอนมีหลายคน แต่เนื้อหาวิชาที่สอนเป็นเรื่องเดียวกัน มีความยากง่ายเหมือนกัน ปัญหาการเรียนจึงไม่แตกต่างกัน

3.5.2 บรรยากาศการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานที่เรียน นักศึกษาที่มีความคิดเห็นในเรื่องของบรรยากาศเกี่ยวกับสถานที่เรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยได้จัดให้นักศึกษาเรียนทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับเนื้อหาวิชานั้นๆ ดังที่ ประดิษฐ์ อูปรมย์ (2523 : 123 - 137) กล่าวว่า สถานที่ที่ใช้เรียนอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว สถานที่ที่มีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกและบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งเหล่านี้เหมือนกัน

3.5.3 บรรยากาศการเรียนการสอนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับอาจารย์ การที่นักศึกษาพยาบาลมีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องมีการกำหนดเกณฑ์

การประเมินผลไว้ชัดเจน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ได้เป็นตัวกำหนดปัญหาการเรียนว่า ถ้ามีสัมพันธภาพที่ดีจะมีปัญหาการเรียนน้อย หรือสัมพันธภาพไม่ดีจะมีปัญหาการเรียนมาก เพราะไม่ว่า นักศึกษาจะมีสัมพันธภาพกับอาจารย์อย่างไร นักศึกษาก็ต้องผ่านการประเมินผลในการเรียนทุกวิชา

3.5.4 บรรยากาศการเรียนการสอนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับเพื่อน การที่สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับเพื่อนต่างกัณมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ การเรียนวิชาพยาบาลเป็นเรื่องใหม่สำหรับทุกคน นักศึกษาได้รับการสอนให้คิดเอง ทำเอง ไม่มีผู้ใดมีประสบการณ์การเรียนเช่นนี้มาก่อน การเรียนวิชาพยาบาลจึงเป็นปัญหาของทุกคน

3.6 นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องต่างกัณมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาลทุกคนต้องอยู่ร่วมกันภายในหอพักของวิทยาลัย นักศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้องจึงมีความใกล้ชิดกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจินต์ ยมศรีเคน (2536 : 143) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเกือบทุกคนจะต้องพักอยู่ในหอพักวิทยาลัยพยาบาลที่จัดไว้ เมื่อนักศึกษาเข้ามาอยู่ในหอพักก็ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ และรุ่นพี่ให้ได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องมีทั้งดี ปานกลาง และไม่ดี ส่วนปัญหาการเรียนที่ไม่แตกต่างกันนั้นคือ นักศึกษาพยาบาลทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องมีปัญหาการเรียนในระดับปานกลาง กล่าวคือ การมีปัญหาการเรียนของนักศึกษาเกิดจากลักษณะของเนื้อหาวิชาที่เรียน ปัญหาการเรียนแต่ละเรื่องอาจมาบ้าง น้อยบ้าง แต่การที่นักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้องมีสัมพันธภาพต่อกัน มีความใกล้ชิดกัน จึงสามารถให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนได้ ดังที่เฮอร์ล็อก (วิลม โรจนีระ . 2513 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock . 1964) กล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ดี จะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตที่ดี และส่งผลต่อการเรียนที่ดีด้วย

4. เปรียบเทียบวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษากันว่าที่แตกต่างกัน อภิปรายได้ดังนี้

4.1 นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกัณมีวิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื้อหาวิชาที่เรียนในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความแตกต่างกัน การเรียนในชั้นปีที่ 1 จะเน้นวิชาพื้นฐานทั่วไปและพื้นฐานวิชาชีพ ส่วนชั้นปีที่ 2 จะมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากขึ้น ปัญหาการเรียนของทั้งสองชั้นปีจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การใช้วิธีเผชิญปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาการเรียนจึงแตกต่างกัน นอกจากความแตกต่างของเนื้อหาวิชา นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ยังมีประสบการณ์ที่มากกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เพราะผ่านหลักสูตรการเรียนของชั้นปีที่ 1 มาแล้ว เมื่อมาเรียนวิชาใหม่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จึงมีวิธีเผชิญปัญหาที่แตกต่างออกไป การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ จรรยา เกษศรีสังข์

(2537 : 103) ที่ศึกษาเรื่อง วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีชั้นปีต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ อูซา เชาวลิต (2540 : 180) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีการเผชิญปัญหาดีกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกัน

4.2 นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะงานของพยาบาลเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะ นักศึกษาพยาบาลต้องได้รับการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และการปฏิบัติการพยาบาลเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับทุกคน นักศึกษาที่เรียนเก่งหรือไม่เก่งต้องผ่านการเกณฑ์การฝึกทักษะการพยาบาลทุกคน การศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ อูซา เชาวลิต (2540 : 180) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีการเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

4.3 นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพทั้งแบบเอและแบบบี ต้องปรับตัวให้มีบุคลิกภาพของพยาบาลที่ดี เมื่อทุกคนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นพยาบาล การเผชิญปัญหาย่อมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ อูซา เชาวลิต (2540 : 181) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี มีการเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

4.4 นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนดีย่อมเผชิญปัญหาการเรียนแบบสู้เป็นส่วนใหญ่ โดยการพยายามค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มีการวางแผนการเรียนและปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนปานกลาง ใช้วิธีเผชิญปัญหาการเรียนแบบสู้เช่นกัน แต่มีวิธีการเผชิญปัญหาที่แตกต่างออกไป คือใช้วิธีเผชิญปัญหาแบบสับสนผสมผสานกับวิธีเผชิญปัญหาแบบบอกรอถาม กล่าวคือ บางครั้งใช้วิธีเผชิญปัญหาการเรียนโดยพยายามค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง บางครั้งให้เพื่อนที่เข้าใจอธิบาย หรือในเรื่องของการวางแผนการเรียน นักศึกษาพยาบาลที่มีนิสัยทางการเรียนปานกลางได้วางแผนการเรียนแต่การปฏิบัติตามแผนไม่มีความสม่ำเสมอ

4.5 นักศึกษาพยาบาลที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกันมีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก บรรยากาศการเรียนการสอนใน

การศึกษาครั้งนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ อาจารย์ สถานที่เรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาล กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับเพื่อน ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

4.5.1 บรรยายการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์ต่างกัน นักศึกษาพยาบาลมีวิธี เจริญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน บรรยายในเรื่องนี้เป็นเรื่องของวิธีการสอน การจัดการเรียน การสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนภาคปฏิบัติของวิชาชีพพยาบาล นักศึกษาพยาบาลจะเรียน เป็นกลุ่มเล็ก ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงมีหลายคน อาจารย์แต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งใน ด้านการสอนและการนิเทศ นักศึกษาพยาบาลแต่ละกลุ่มจึงมีวิธีเรียนและวิธีเจริญปัญหาการเรียนที่ แตกต่างกัน

4.5.2 บรรยายการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานที่เรียนต่างกัน นักศึกษา พยาบาลมีวิธีเจริญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างของสถานที่เรียน เห็นได้ชัดเจนในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจาก นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงาน เป็นกลุ่มเล็ก อยู่ประจำหอผู้ป่วยที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ต่างกัน กล่าวคือ ได้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยที่มีความเจ็บป่วยต่างกัน ความยากง่ายของงานและความหนักเบา ของงานต่างกัน พยาบาลประจำการ และผู้ร่วมงานต่างกัน

4.5.3 บรรยายการเรียนการสอนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาล กับอาจารย์ต่างกัน นักศึกษาพยาบาลมีวิธีเจริญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์บางคนให้ความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจ และเป็นมิตรกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีกำลังใจ ในการเรียน และฝึกภาคปฏิบัติด้วยความมั่นใจและอบอุ่นใจ หากอาจารย์เข้มงวดมาก นักศึกษา ย่อมเกิดความกลัว ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับอาจารย์จึงมีผลต่อวิธีเจริญปัญหาการเรียน

4.5.4 บรรยายการเรียนการสอนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาล กับเพื่อนที่ต่างกัน นักศึกษาพยาบาลมีวิธีเจริญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาลต้องพักอยู่ในหอพักของวิทยาลัยทุกคน การใช้ชีวิตจึงอยู่ในกลุ่มเพื่อนตลอดเวลา นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนย่อมมีผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา ผู้ที่มีสัมพันธภาพ ที่ดีกับเพื่อนน้อยกว่าจะต้องเผชิญปัญหาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

4.6 นักศึกษาพยาบาลที่มีสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกันมีวิธีเจริญปัญหา การเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีกฎระเบียบให้นักศึกษาพักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา พยาบาลให้สามารถอยู่ในสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อนึ่ง การที่นักศึกษาพยาบาลต้องอยู่ร่วมกันเกือบตลอดเวลา นักศึกษาจึงมีสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ทั้งสถานที่เรียน ที่พัก ห้องเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ นักศึกษาจึงพยายามปรับตัวให้ สอดคล้องกันตามธรรมชาติของวัยรุ่นที่ต้องการความรัก ต้องการพรรคพวก (สุชา จันทน์เอม . 2529 : 32) การเจริญปัญหาการเรียนของนักศึกษาจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เนื่องจากปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 คือ การไม่กล้าถาม อาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจมีสาเหตุจากการไม่มีประสบการณ์ ความไม่คุ้นเคยต่อสถานที่ เพื่อน นักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆของวิทยาลัย ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จึงควรจัดบรรยากาศในการสร้างความคุ้นเคยให้กับ นักศึกษาใหม่ตั้งแต่วันแรกที่นักศึกษาเข้ามามอบตัว

สำหรับปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คือ กลัวสอบตก ควรให้ความช่วยเหลือนักศึกษาโดย จัดเวลาสำหรับการสอนเสริมในวิชาที่นักศึกษาต้องการ จัดหาตำราให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน

1.2 นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกัน นิัยทางการเรียนต่างกัน และบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนแตกต่างกัน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา ควรทำความเข้าใจและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความแตกต่างของชั้นปีการศึกษา และนิัยทางการเรียนของนักศึกษา จัดบรรยากาศการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง และสามารถเลือกใช้ชีวิตเผชิญปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นนอกเหนือจากที่ได้ศึกษาไว้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้เพิ่มรายละเอียดของคะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล สัมพันธภาพของนักศึกษากับผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจ เพื่อจะได้ทราบว่า ตัวแปรเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใด

2.2 ควรจำแนกวิธีเผชิญปัญหาการเรียนตามแนวคิดอื่นๆ เพื่อศึกษาวิธีเผชิญปัญหาให้ละเอียดขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่องเดิมโดยศึกษาตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

2.4 ควรทำการวิจัยเรื่องเดิมโดยใช้กลุ่มเป้าหมายอื่น

2.5 พัฒนาริธีเผชิญปัญหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ หรือการปรับพฤติกรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเตชา, 2528.
- กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.
- กุตยา แสงเดช. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคมและส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518 . อัดสำเนา.
- ชนิษฐา ชื่นนิยม. การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีชัยภูมิ. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- คมเพชร ฉัตรสุกกุล. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้น ป. กศ. สูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร , 2515. อัดสำเนา.
- จงกล ศตะภูริ. บทบาทของครูที่จะช่วยเด็กวัยรุ่นให้เผชิญปัญหาชีวิต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2500. อัดสำเนา.
- จรรยา เกษศรีสังข์. วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา .
- จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ฉลอม ภิมย์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2521.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทของครู. เชียงใหม่ : โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.
- ฉวีวรรณ สุตะบุตร. การพยาบาลพื้นฐาน. นนทบุรี : วิทยาลัยพยาบาลศรีชัยภูมิ, 2527.
- ชนนุช บุญสิทธิ์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนนทีรุทธาราวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2535. อัดสำเนา.

- ศิริวัฒน์ นิเจนตร. สภาพเชิงจิต - สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ชุดิมา เสรีพิทยารัตน์. บุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ระดับต้น กองการศึกษากรมแพทย์ทหารเรือ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ชัยพร วิชชาวุธ. เอกสารการสอนชุดวิทยามนุษยศาสตร์กับสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.
- เดิมศักดิ์ คทวณิช. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2540 . อัดสำเนา.
- ธนิญ ญาณพิทักษ์. "รูปแบบครู" มิตรครู 15 (15 พฤศจิกายน 2516 : 17).
- นริศว์ ปรารมย์. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2539. อัดสำเนา.
- นิภา นิธยายน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์, 2530.
- นัยดา พงษ์พาชำนาญเวช. ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- นิโลบล กฤษณพันธ์. วิธีเผชิญปัญหาและภาวะอารมณ์ทุกข์โศกในผู้ป่วยโรคมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532. อัดสำเนา.
- บัวทอง สว่างโสภาค. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- ประทุมสุข อาชวบำรุง. รายงานการประชุมสัมมนาอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประนอม แสงจันทร์. ความพึงพอใจในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ. ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . อัดสำเนา.

- พิมพ์มาศ ตัณฑ์เจริญรัตน์. ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตตาก.
 ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.
 อัดสำเนา.
- พิสิทธิ์ ปทุมบาล. ผลของการเข้ากลุ่มแบบ Sensitivity Training ต่อการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่าง
บุคคล. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. กรุงเทพฯ : เกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- พิมพ์ศรี เบานิล. บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์. ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตชั้น
ปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดม
- ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- มนูญ แป้นเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางการเรียนของนักศึกษา
อาชีวศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 จังหวัดสงขลา.
 ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
 อัดสำเนา.
- เมตตา จินดารักษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. ปรินญา
- นิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัด
- สำเนา.
- มัลลิกา จิตสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
(ป. กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการ
- ศึกษา ประสานมิตร, 2508. อัดสำเนา.
- ยุพิน นิสัยนต์. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และ
กิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป. กศ ปีที่ 2 วิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
 ปรินญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อัด
- สำเนา.
- ระเบียบ สีนพานานนท์. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนการสอนและ
การบริการนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์
- กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ละเมียด ลิ้มอักษร. " สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลทางการศึกษา, " ประชาศึกษา. 27 : 23 - 28 ;
 กุมภาพันธ์ 2519.

- วลีวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์. ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2536. อัดสำเนา.
- วิมล โรจนะวีระ. การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมและการปรับตัวของเด็กชั้นประถมปีที่ 4 ปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ศรีระพร จันทโนทก . ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2538 . อัดสำเนา .
- สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข, สำนักงาน. ประมวลรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข, 2538.
- สถาบันพระบรมราชชนก, สำนักงาน. หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. 2537.
- สมัญญา เสียงใส. ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สายสุรี จุติกุล. "จิตวิทยา," ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.
- สุจินต์ ยมศรีเคน. ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ กศ. ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.
- สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่นๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาคาร, 2524.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. การวิจัยปัญหาของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504.
- สุภาพรณ โคตรจรัส . ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2524 . อัดสำเนา .

- สมชาย รัตนกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- สมศักดิ์ ประจักษ์. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ธนบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2506. อัดสำเนา.
- สมหวัง พิริยานุวัฒน์. "สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 14(13) : 68 - 82 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2523.
- อุไรญา รัชมธุร. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- อุษา เชาวลิต. ปัจจัยบางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีวิบูลย์. ปริญญานิพนธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- อัจฉรา วงษ์พัฒน์มงคล. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาของผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- Allport, Gordon W. Pattern and Growth in Personality. New York : Holt, Rinehart & Winner, 1967.
- Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning." American Educational Research Journal. 7 : 135 - 152 ; March, 1970.
- Bratcher, Donald Lee. "Counseling Program to Meet the Needs of Students at a Small Liberal Arts College," Dissertation Abstracts International. 37(S) : 4855 -A ; February, 1976.
- Carr, James Francis. "The Problem Area of a Selected Group at Florida State University as Indicated by The Mooney Problem Checklist," Thesis Abstract Series. V.7, 93 - 97, Indiana School of Education. Indiana University, 1956.
- Chickering, Aurthur W. Education and Identity. San Francisco : Jossey-Bass, 1968.

- Desena , Paul A . The Role of Consistency in Identifying Characteristics of Three Levels of Achievement , " The Personnel and Guidance Journal . 43 : 145 - 149 ; October , 1964.
- Eysenck , H. J. , W . Arnold and R . Meili . Encyclopedia of Psychology . London : Search Press , 1972.
- Felker , Grow K . R . " An Experience for College Freshmen , " The Personnel and Guidance Journal . 57 : 558 - 561 ; 1973.
- Folkman , S . and R . S. LaZarus . " An Analysis of Coping in a Middle-Ages Community Sample , " Journal of Health and Social Behavior . 21 : 219 - 239 ; September , 1980.
- Friedman . M . and R . H . Roseman . " Behavior Pattern and Coronary Angiographic Findings , " Journal of The American Medical Association . 240 : 164 ; 1974.
- Gass , K . A . " Coping Strategies of Widows , " Journal of Gerontological Nursing . 13 : 29 - 33 ; August , 1987.
- Good . Carter V . Dictionary of Education . 3rrd ed. New York : McGraw-Hill , Inc., 1973.
- Grossen , G . M . and H . A . Bush . " Adaptation : A Feedback Process , " Advances in Nursing Science . 1 : 51 - 56 ; July , 1979.
- Holmes , D . S . and B . K . Houston . " Affectivness of Situation Redefinition and Affective Isolation in Coping with Stress , " Journal of Personality of Social Psychology . 29 : 212 - 218 ; February , 1974.
- Holtzman , H . Wayne . Survey of Study Habits and Attitudes . New York : The Psychological Corporation , 1965.
- Hurlock , Elizabeth B . Development Psychology . New York : McGraw-Hill Book Company , 1964.
- Lewin , K . and R . Lippitt and R . White . " Patterns of Aggressive Behavior in Experimentally Created Social Climate , " Journal of Social Psychology . 10 : 271 - 299 ; 1939.
- Maddox , R . How to Study . Greenwich , Connecticut : Fawcett Publication , 1936.
- McNett , S .C . " Social Support , Threat , and Coping Responses and Effectiveness in the Functionally Disabled , " Nursing Research . 36 : 98 - 103 ; March - April , 1987.
- Moos . R . H . and A . G . Billings . " Conceptualizing and Process , " in Handbook of Stress : Theoretical and Clinical Aspects . p. 212 - 230 Edited by L . Goldburger and S .Beznitz . New York : The Free Press , 1982.

- Nenyod , Boomnus . " An Analysis of Problems Pecieved by Foreign Students Enrolled in the state of Texas , " Dissertation Abstracts International . 36(2) : 5090 - 5092A ; August , 1975.
- Peris , June . " Some Problems of Teaching and Learning with in the Open University , " Educational Research . Vol . 21 , No . 3 ; July , 1980.
- Ringness , Thomas A . Mental Health in the School . New York : Random House , 1968.
- Rogers , Louis Leroy . " Problem Analysis Study of Selected Freshman Students at Appalachian State Teachers College , " Dissertation Abstracts International .20 : 3169 ; October , 1960 .
- Strubes , Michael J . and Susan M . Boland . " Post Performance Attributions and Task Persistance Among Type A and B Individuals , " Journal of Personality and Social Psychology . 50(2) : 413 - 420 ; February , 1968. ~~1968~~ 1988
- Tiedman , S . C . " A Study of Pupil - Teacher Relationships , " Journal of Educational Reseach . 35 : 657 644 ; 1942.
- Thornburg , Hershel D . Contemporary Adolescence : Reading . 2nd . California : Brooks / Col . Pub . Co . , 1975.
- Warters , Jame . Techniques of Counseling . New York : McGraw-Hill Book Company , 1964.
- Wrenn , C . Gilbert . Study Habits Inventory . Stanford : Stanford University Press , 1968.
- Wrenn , C . Gilbert and Robert P . Larsen . Studying Effectively . Stanford : Stanford University Press , 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ

ด้วยข้าพเจ้า นางกรพินธุ์ วัฒนสุข นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลัง
ดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ

งานวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต ข้าพเจ้าจึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยข้าพเจ้าแจกแบบสอบถาม
ให้กับนักศึกษาในชั้นเรียน และขอใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15 นาที เพื่อใช้เป็น
ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางกรพินธุ์ วัฒนสุข)
นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของ
นักศึกษา นักศึกษาสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักศึกษา
ไม่มีข้อถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถาม
นักศึกษาไม่ต้องลงชื่อ คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบสิ่งที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นมากที่สุด
โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางกรพินธุ์ วัฒนสุข

นิติตปริญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน แบ่งเป็น 2 ส่วน

1.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1.2 แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

1.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ให้ครบถ้วน

1. ชั้นปีที่ศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

2. ผลการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมคือ

() 0.00 - 1.99

() 2.00 - 2.99

() 3.00 - 4.00

1.2 แบบสอบถามปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษา ให้นักศึกษาพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อเกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษามากน้อยเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของปัญหา และทำเครื่องหมาย X ในช่องวิธีเผชิญปัญหาการเรียนที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับของปัญหา					วิธีเผชิญปัญหาการเรียน
		จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย	
1	ปัญหาภาคทฤษฎี ข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน						ก. ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับของปัญหา					วิธีเผชิญปัญหาการเรียน
		จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย	
2.	ข้าพเจ้าไม่ชอบวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง						ข. ขอจด/ถ่ายเอกสารจากเพื่อน ค. ไม่เข้าเรียนวิชาที่เรียนไม่ทัน ก. พยายามเรียนรู้วิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง ข. ค้นคว้าพร้อมๆ กับเพื่อน ค. ลอกจากเพื่อน
3.	ข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ						ก. พยายามทำความเข้าใจโดยศึกษาศึกษาด้วยตนเอง ข. ถามอาจารย์ผู้สอน ค. เลิกให้ความสนใจกับเรื่องนั้น
4.	ข้าพเจ้าไม่ได้วางแผนการเรียนล่วงหน้า						ก. ขอคำแนะนำวิธีการวางแผนการเรียนจากอาจารย์ ข. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเป็นครั้งๆ ไป ค. ไม่สนใจที่จะวางแผนการเรียน
5.	ข้าพเจ้าทำงานไม่ทันตามเวลาที่กำหนด						ก. ยอมรับผิดและปรับปรุงตนเองไม่ให้ทำงานล่าช้าอีก ข. ส่งงานเท่าที่ทำเสร็จ ค. หลบหน้าอาจารย์ผู้สอน
6.	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายการเรียนวิชาพื้นฐานบางวิชา						ก. ยอมรับว่าวิชานั้นๆ มีความสำคัญและจำเป็นต้องเรียน ข. ทนเรียนให้หมดเวลา ค. ไม่เข้าเรียนวิชานั้น
7.	วิชาพื้นฐานบางวิชายากเกินไป						ก. พยายามทำความเข้าใจให้ได้

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับของปัญหา					วิธีเผชิญปัญหาการเรียน
		จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่ จริง เลย	
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยในการเรียน						ข. เรียนเท่าที่จะทำได้ ค. ไม่สนใจที่จะทำความเข้าใจ ก. ดูตัวอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนเพื่อให้เกิดกำลังใจและความพยายาม ข. ขอกำลังใจจากผู้ใกล้ชิด ค. ไม่เข้าชั้นเรียน
9.	ข้าพเจ้าไม่ชอบไปเรียนนอกสถานที่						ก. ทำความเข้าใจถึงเหตุผลของการเรียนนอกสถานที่ ข. ไปเรียนบ้างไม่ไปเรียนบ้าง ค. ไม่ไปเรียน
10.	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามเมื่อเรียนไม่เข้าใจ						ก. ขอให้อาจารย์อธิบายซ้ำ ข. ให้เพื่อนช่วยอธิบาย ค. ไม่ถามใคร
11.	ข้าพเจ้ากลัวสอบตก						ก. ให้เวลาในการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ข. ให้เพื่อนช่วยอธิบายก่อนสอบ ค. แก่งัดปวยเพื่อไม่ต้องเข้าสอบ
12.	อาจารย์ให้งานมากเกินไป						ก. วางแผนแบ่งเวลาทำงานแต่ละชิ้นให้เสร็จทันตามกำหนด ข. ให้เพื่อนทำให้ ค. ทำงานเพียงบางอย่าง
13.	อาจารย์สั่งงานซ้ำซ้อน						ก. ขอให้อาจารย์สรุปงานที่ต้องทำให้ทำ ข. ทำไปตามความเข้าใจของตนเอง ค. ไม่ทำเพราะไม่เข้าใจ

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับของปัญหา					วิธีเผชิญปัญหาการเรียน
		จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย	
14.	ข้าพเจ้าไม่เข้าใจงานที่อาจารย์ให้ทำ						ก.ขอให้อาจารย์อธิบายวิธีการทำงานที่มอบหมายให้ทำ ข.ทำตามความเข้าใจของตนเอง ค.ไม่ทำเพราะไม่เข้าใจ
15.	ข้าพเจ้าไม่ชอบอาจารย์ผู้สอน						ก.สนใจเฉพาะสิ่งที่อาจารย์สอน ข.เอางานอื่นมาทำแทน ค.ไม่เข้าเรียน
16.	ข้าพเจ้ากลัวอาจารย์ผู้สอน						ก.เข้าเรียนตามปกติ ข.เข้าเรียนบ้างไม่เข้าเรียนบ้าง ค.ไม่เข้าเรียน
17.	<u>ปัญหาภาคปฏิบัติ</u> ข้าพเจ้าไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติงาน						ก.ขอให้อาจารย์อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานอีกครั้ง ข.ทำตามความเข้าใจของตนเอง ค.หลีกเลี่ยงการปฏิบัติสิ่งที่ไม่เข้าใจ
18.	ไม่กล้าถามอาจารย์ในเทตก์						ก.ถามสิ่งที่ไม่เข้าใจก่อนลงมือ ข.ถามจากเพื่อน ค.ไม่สนใจเรื่องนั้นๆ
19.	ไม่กล้าถามพยาบาลประจำการ						ก.ถามสิ่งที่ไม่เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติงาน ข.ถามจากเพื่อน ค.หลีกเลี่ยงการปฏิบัติสิ่งที่ไม่เข้าใจ
20.	ไม่คุ้นเคยกับสถานที่ฝึก						ก.ศึกษารายละเอียดของแหล่ง

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับของปัญหา					วิธีเผชิญปัญหาการเรียน
		จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่ จริง เลย	
21.	ไม่คุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ฝึก						ฝึกด้วยตนเอง ข.ถามจากเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ฝึก ค.ไม่ถามใครเลย ก.พยายามทำความรู้จักกับเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ฝึกทุกคน
22.	ข้าพเจ้าถูกตำหนิเรื่องคุณภาพของงาน						ข.ทำความคุ้นเคยเฉพาะบางคน ค.ไม่พูดกับใคร ก.ยอมรับคำตำหนิและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ข.ขอคำแนะนำจากเพื่อนในการแก้ไข ค.ไม่แก้ไขเพราะคิดว่าทำดีที่สุดแล้ว
23.	งานที่ข้าพเจ้าฝึกยากเกินไป						ก.ขอให้อาจารย์อธิบายซ้ำ ข.ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในสิ่งที่ทำไม่ได้ ค.หยุดทำงานนั้น
24.	ข้าพเจ้ารู้สึกเหนื่อยมากกับการฝึกปฏิบัติงาน						ก.อดทนและตั้งใจฝึกให้สำเร็จ ข.หยุดพักเป็นระยะๆ ค.หลีกเลี่ยงการฝึกปฏิบัติบางอย่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษา ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความดังกล่าวแล้วพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อเป็นจริงตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากน้อยเพียงใด ให้ตอบโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกโมโหถ้ามีคนมาขัดจังหวะเวลาที่กำลังทำงาน					
2.	ข้าพเจ้าไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่					
3.	เมื่อข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดข้าพเจ้าจะทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องทำสิ่งต่างๆอย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
5.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกหงุดหงิดที่ต้องรอกคนผิดนัดเป็นเวลานานๆ					
6.	ข้าพเจ้าเลือกทำงานมากกว่าไปเที่ยวกับเพื่อน					
7.	ข้าพเจ้าทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานกับเพื่อนที่ไม่รับผิดชอบ					
8.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกหงุดหงิดเมื่อต้องฟังคนที่พูดซ้ำซาก					
9.	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนจริงจังกับการเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
10.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแข่งขันกับผู้อื่น					
11.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด					
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ ทำงานไม่ถูกใจข้าพเจ้า					
13.	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้ให้กับตนเองตลอดเวลา					
14.	ข้าพเจ้าชอบทำงานไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องมีเวลาเป็นตัวกำหนด					
15.	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกเป็นการเสียเวลาถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านที่มีลูกค้าแน่น					
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อที่ต้องฟังคนพูดเรื่องไร้สาระและจะหาทางเลี้ยวออกมาทันที					
17.	ข้าพเจ้าทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างรวดเร็ว					
18.	ข้าพเจ้ามักเข้าห้องเรียนล่าช้า					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำในการเรียน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับ การกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับ การกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับ การกระทำบางครั้งไม่ตรงกับ การกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับ การกระทำของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับ การกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาไว้สำหรับทำ รายงานทุกวัน					
2.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาไว้ทบทวนบท เรียนทุกวัน					
3.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนและ ปฏิบัติตามแผนนั้น					
4.	ข้าพเจ้าใช้เวลาให้หมดไปกับการดู ทีวีและคุย					
5.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนทุกวิชา					
6.	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนก่อนอาจารย์ เข้าสอน					
7.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยตนเอง					
8.	ข้าพเจ้าส่งงานที่ทำด้วยตนเองตาม เวลาที่กำหนด					
9.	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
10.	ข้าพเจ้าบันทึกสิ่งสำคัญที่อาจารย์ สอน					
11.	ข้าพเจ้าขอคำอธิบายเพิ่มเติมจาก อาจารย์นอกเวลาเรียน					
12.	ข้าพเจ้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ ทันที					
13.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเรียนก่อนสอบ					
14.	ข้าพเจ้าสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ อ่านก่อนสอบ					
15.	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือล่วงหน้า ก่อนเข้าเรียน					
16.	ข้าพเจ้าลอกการบ้านจากเพื่อน					
17.	ข้าพเจ้าเหม่อลอยขณะอาจารย์สอน					
18.	ข้าพเจ้า่วงนอนเวลาเรียน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนของนักศึกษา
เมื่อนักศึกษาอ่านแล้วให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นที่มากที่สุดของท่าน

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	อาจารย์มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ทำให้การเรียนน่าสนใจ					
2.	อาจารย์มุ่งสอนแต่เนื้อหาวิชาไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น / ชักถาม					
3.	อาจารย์สอนเร็วทำให้ฟังไม่ทัน					
4.	อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
5.	อาจารย์ทบทวนบทเรียนก่อนเริ่มสอนบทเรียนใหม่					
6.	อาจารย์แจ้งจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละวิชาให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน					
7.	อาจารย์ชี้แจงแผนการเรียนการสอนก่อนการเรียนทุกวิชา					
8.	อาจารย์สอนโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา					
9.	อาจารย์สอนตามลำดับความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหา					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
10.	อาจารย์ไม่ได้วางแผนและเตรียมการสอนทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนในวิชาที่เรียน					
11.	อาจารย์สรุปบทเรียน/เนื้อหาที่สอนในแต่ละครั้ง					
12.	อาจารย์แนะแนวทางให้นักศึกษาไปศึกษาเพิ่มเติม					
13.	อาจารย์ใช้สื่อ/อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
14.	อาจารย์ตอบข้อซักถามของนักศึกษาได้ชัดเจน					
15.	อาจารย์ให้โอกาสนักศึกษาได้ทดสอบย่อยเพื่อปรับปรุงตนเอง					
16.	อาจารย์ออกข้อสอบชัดเจนและเข้าใจง่าย					
17.	อาจารย์สามารถสอนสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่าย					
18.	อาจารย์สนใจและซักถามนักศึกษาทุกคนในห้อง <u>สถานที่เรียน</u>					
19.	วิทยาลัยมีห้องทดลองเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
20.	วิทยาลัยมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
21.	วิทยาลัยตั้งอยู่ในชุมชน					
22.	วิทยาลัยมีรั้วกันเพื่อไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในวิทยาลัยได้ง่าย					
23.	วิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก					
24.	บริเวณวิทยาลัย / อาคารเรียน เป็นระเบียบ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
25.	วิทยาลัยมีห้องน้ำเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
26.	วิทยาลัยมีโรงอาหารเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
27.	บริเวณวิทยาลัยมีการจัดสวนสวยงาม					
28.	วิทยาลัยมีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาเพียงพอ					
29.	วิทยาลัยมีที่ออกกำลังกายและอุปกรณ์เพียงพอ					
30.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี					
31.	สภาพห้องเรียนไม่มีระเบียบ					
32.	ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักศึกษา					
33.	โต๊ะ เก้าอี้ มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา <u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
34.	อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาด้วยความเต็มใจเมื่อนักศึกษาขอคำปรึกษา					
35.	อาจารย์ให้การดูแลเมื่อนักศึกษาเจ็บป่วยอย่างใกล้ชิด <u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</u>					
36.	ข้าพเจ้าทำความเคารพเมื่อพบอาจารย์					
37.	ข้าพเจ้าขอคำแนะนำจากอาจารย์เมื่อมีปัญหา					
38.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจเพราะอาจารย์สนใจแต่คนที่เรียนเก่ง					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
39.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา					
40.	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือสิ่งที่อาจารย์ต้องการ					
41.	ข้าพเจ้าแสดงความกระตือรือร้นเมื่ออาจารย์เข้าสอน					
	<u>สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา</u> <u>กับเพื่อน</u>					
42.	เพื่อนให้ความช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันในการเรียน เช่น ให้ยืมอุปกรณ์การเรียน					
43.	เพื่อนที่เรียนเข้าใจจะช่วยอธิบายให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ					
44.	เพื่อนๆในห้องจะคอยสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของกันและกัน					
45.	เพื่อนในห้องช่วยทบทวนบทเรียนให้ข้าพเจ้าก่อนสอบ					
46.	ข้าพเจ้าสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกับเพื่อน					
47.	ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน					
48.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า					
49.	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม					
50.	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสมัครใจ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง ให้นักศึกษาอ่านแล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษา
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	รุ่นพี่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนแก่ข้าพเจ้า					
2.	รุ่นพี่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแก่ข้าพเจ้า					
3.	รุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหาการเรียนและการฝึกปฏิบัติงาน					
4.	รุ่นพี่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆของรุ่นน้อง					
5.	รุ่นพี่ช่วยดูแลเมื่อข้าพเจ้าเจ็บป่วย					
6.	รุ่นน้องให้ความเคารพและเชื่อฟัง					
7.	รุ่นน้องให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่					
8.	รุ่นน้องให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจเมื่อรุ่นพี่ขอร้อง					

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.94
2	5.04
3	3.21
4	6.68
5	3.37
6	7.19
7	6.54
8	5.44
9	2.23
10	5.45
11	3.68
12	3.86
13	3.67
14	1.95
15	4.69
16	6.05
17	6.04
18	6.66
19	6.82
20	7.97
21	6.29
22	4.66
23	5.85
24	4.71

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8809

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีเผชิญปัญหาการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	7.20
2	5.79
3	2.60
4	3.93
5	4.22
6	6.11
7	5.58
8	4.16
9	2.45
10	4.45
11	3.45
12	2.30
13	4.39
14	6.50
15	2.87
16	1.81
17	2.30
18	7.70
19	5.16
20	2.62
21	5.67
22	2.75
23	5.30
24	2.30

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7945

ตาราง 21

ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.26
2	1.94
3	5.44
4	2.97
5	3.47
6	2.69
7	1.96
8	2.63
9	3.06
10	2.20
11	2.42
12	2.54
13	2.86
14	3.08
15	4.86
16	2.08
17	3.88
18	3.04

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.5761

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.89
2	3.72
3	5.06
4	3.31
5	5.20
6	4.37
7	4.80
8	6.73
9	2.91
10	6.34
11	5.67
12	4.28
13	4.98
14	3.67
15	2.90
16	5.32
17	5.38
18	14.26

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7853

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.79
2	5.73
3	5.49
4	3.96
5	5.47
6	6.11
7	3.94
8	4.74
9	4.74
10	4.60
11	3.83
12	4.26
13	2.30
14	4.02
15	3.10
16	3.12
17	6.12
18	1.98
19	4.08
20	3.71
21	6.04
22	5.75
23	4.55
24	5.17
25	4.63
26	4.53
27	4.49
28	2.81
29	3.99
30	3.87

ตาราง 23 (ต่อ) ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนรู้การสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
30	3.87
31	4.35
32	5.30
33	5.45
34	5.90
35	3.44
36	2.71
37	4.12
38	2.26
39	3.70
40	3.73
41	5.13
42	3.91
43	2.95
44	3.27
45	1.99
46	2.66
47	2.24
48	3.28
49	5.57
50	5.25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9012

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.34
2	2.88
3	2.53
4	2.09
5	2.26
6	6.79
7	5.73
8	5.49

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8163[

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางกรพินธุ์ วัฒนสุข
วันเดือนปีเกิด	23 ธันวาคม 2496
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	47 / 526 ถนนนิมิตรใหม่ แขวงสามวาตะวันออก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร 10510 โทร. 9933359
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พยาบาลวิชาชีพ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ ถนนรามอินทรา กม.12 แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร 10230 โทร. 9178890 หรือ 5174270 ต่อ 2087
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2512	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวันทามารี จ. นครสวรรค์
พ.ศ. 2514	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2517	อนุปริญญาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก
พ.ศ. 2526	ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2542	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัญหาการเรียนและวิธีแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
กรพินธุ์ วัฒนสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลรุ่นพี่และรุ่นน้อง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 116 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน บุคลิกภาพต่างกัน นิสัยทางการเรียนต่างกัน บรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน และสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกัน มีนิสัยทางการเรียนต่างกัน และมีบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน บุคลิกภาพต่างกัน และสัมพันธภาพระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องต่างกัน มีวิธีเผชิญปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

LEARNING PROBLEMS AND WAYS OF COPING WITH LEARNING
PROBLEMS OF NURSING STUDENTS OF BOROMRAJONANI
NOPPARATVAJIRA NURSING COLLEGE IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
KORAPHIN WATTANASUKH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purposes of this research were to investigate and determine learning problems and ways of coping with learning problems of nursing students of Boromrajonani Nopparatvajira Nursing college in Bangkok and compared them by the following variables : class levels , academic achievement , personality , study habits , instructional atmosphere and relationship between class levels . The 116 subjects were consisted of 49 first year students and 67 second year students in the academic year 1998 .

The instruments were the learning problems and ways of coping with learning problems questionnaires . The data were analyzed by Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Analysis of variance .

The results were as follow :

1. There were no significantly relationship of learning problems and ways of coping with learning problems of the first year nursing students .
2. There were no significantly relationship of learning problems and ways of coping with learning problems of the second year nursing students .
3. There was significantly different of learning problems of nursing students between class levels at .01 level , but there were not found in their different following variables : academic achievement , personality , study habits , instructional atmosphere and relationship between class levels .
4. There were significantly different ways of coping with learning problems of nursing students among class levels , study habits and instructional atmosphere at .01 level , but there not found in their different following variables : academic achievement , personality and relationship between class levels .